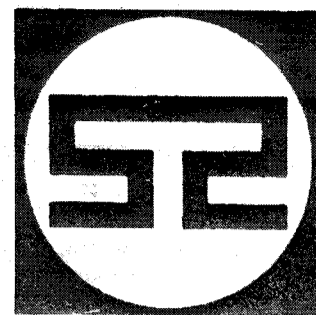

«Η Πατρίς είναι μιὰ πραγματικότης Ἀπτή, ἀλλά καὶ ἄθικτος»

4 ΑΥΓΟΥΣΤΟΝ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ ΚΟΜΜ. 4. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ἀριθμὸς φύλλου 6

15 Ὀκτωβρίου 1965

Τιμὴ φύλλου δρχ. 2

4 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1936 - 28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

«ΣΤΙΣ ΚΟΡΥΦΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ»

ΜΑΛΛΑΚΑ

ΤΟ «ΟΧΙ»

Το ΟΧΙ της 28ης Οκτωβρίου 1940 ούσιαστικώς δεν ελέγχθη τότε, αλλά την 4ην Αύγουστου 1936, διότι από εκείνη την ένδοξον ημερομηνίαν ηρχισεν έντατικώς η γενική προετοιμασία του Έθνους προς αντιμετώπισιν κάθε εξωτερικού κινδύνου.

Εάν την 28ην Οκτωβρίου 1940 ο Έλληνικός λαός δεν ήτο ένωμένος, όπως ήτο, θα παρουσιάζετο ένας νέος διχασμός ολέθριώτερος του προηγουμένου, που σάν αποτέλεσμα θα είχε την υποδούλωσιν της πατρίδος και τούτο διότι οί Ιταλοί δεν θα είχαν ως αντίπαλον έν Έθνος όμοιον, πειθαρχημένον και προετοιμασμένον, αλλά ένα λαόν διηρημένον, άλληλοεχθρευόμενον και άπαράσκευον. Έξ άλλου εάν συνεχίζετο πέραν της 4ης Αύγουστου 1936 ή πρό αυτής άσωτερική κατάστασις της δημοκρατικής άναρχίας, τότε άσφαλώς την 28ην Οκτωβρίου 1940 δεν θα ύπήρχε καν κυβέρνησις δια να εκπροσωπήσθ τή «Έθνος». Η μήπως άγνοεί κανείς ότι πρό της έννοσωτηρίου 4ης Αύγουστου ή άκυβερνησία άπετέλει τή μόνιμον πολιτικόν καθεστώς της χώρας;

Εκτός δεδαίως της κυβερνητικής άναπαρξίας δεν θα ύπήρχε και στρατός προς άπόκρουσιν της εισβολής. Ούτε δύο μεραρχίας δεν ήδυνήθη τή δημοκρατικόν κράτος κατά τή κίνημα του 1935 να ένδύσθ (!) μάς διαδεδαίνοι ή ναύαρχος Σακελλαρίου που κάθε άλλο παρά φιλομεταξικός ήτο.

Αναλογιζόμενοι ότι τή 1935 ύφιστατο τελεία παραλυσία και άποδιοργάνωσις των πάντων, δυνάμεθα εύχερώς να ύπολογίσωμεν τή κολοσσιαίον έργον του Ι. Μεταξά, όστις έντός τεσσάρων έτών παρέταξε στρατόν έξ 711.000 άνδρών πλήρως έξοπλισμένον. Παρά τή σκοπίμων διαβιδομένα, ότι τή μέτωπον έστερείτο πυραμακίων και τροφίμων—ή μερική έλλειψις ώφέλιμο εις τή άνεπαρξίαν του όδικού δικτύου και εις τή σημειωθεΐσαν ταχυάτην πρόελασιν του στρατού μας—όλοι γνωρίζουν ότι ύπήρχεν άφθονία πολυμορφίων, και ύπήρχεν άφθονία πολυμορφιδίων εις τήν Έλλάδα της 4ης Αύγουστου, καθ' ήν στιγμήν ή δημοκρατία της Αγγλίας έγγύμαζε τόν στρατόν της με σκοπούδελια! όπως ώμολόγησεν ή Τσώρτσιλ.

Η 4η Αύγουστου έδημιούργησεν Έλλάδα πολυμορφώς ισχυροτέραν της σημερινής, της όποιος ή στρατός—ως προσφάτως άπεδείχθη—δεν έχει ούτε σκηνάς δια τούς σεισμοπλήκτους. Τηρουμένων μάλιστα των αναλογιών διαπιστώσαμεν, ότι ή ισχύς των πολυμορφικών δυνάμεών μας επί 4ης Αύγουστου ήτο τή όλιγώτερον διπλασία της τωρινής. Χαρακτηριστικώς άναφέρομεν ότι επί Μεταξά τή ναυτικόν μας διέθετεν 6 ύποβρύχια (Πρωτεύς, Νηρεύς, Παπανικολής, Τρίτων, Γλαύκος, Κατώνης), ενώ τώρα μόνον 3 (Τοΐαινα, Ποσειδών, Αμφιτρίτη). Αν δε ύπάρχη και κανείς στρατιωτικόν που να άμφισβητή τόν άνωτέρω ισχυρισμόν μας, ότι δηλαδή επί 4ης Αύγουστου πολυμορφώς είμεθα ισχυρότεροι άπό ό,τι είμεθα σήμερα, ως άνοΐξη συζητήσιν επί τού θέματος.

Πασιδής είναι ή αξία του ήγέτου. Είναι δε άναμφισβήτητον γεγονός πως ή προσωπικότης του Μεταξά ένέδωρεν και έννεψύχωνε τόν έλληνικόν λαόν και ίδίως τόν μαχόμενον στρατόν. Τήν ημερομηνίαν μάλιστα του ήγέτου ή λαϊκή σοφία έχει άποδώσει με τήν ρήσι: «Αγέλη λεόντων με άρχηγόν πρόδατον ήττάται άπό άγέλην πρόδατων με άρχηγόν λεόντων». Ο Μεταξάς ύπήρξεν ή δημιουργός της 28ης Οκτωβρίου 1940. Αύτός ειπε τή ΟΧΙ.

Οί δημοκράται και οί κομμουνισταί που άπό κακότητα δυσφημοΐν τόν Ι. Μεταξά, ύποστηρίζουν ότι τή ΟΧΙ τή ειπε ή λαός, σάν να έγινε κανέναι δημοψήφισμα. Πιστεύομεν άκράδαντως ότι ή λαός έπαλάμησε με θάρρος και ένθουσιασμόν έναντίον των Ιταλών, άλλ' ή ιστορία δεν γνωρίζει μάζας, πλήθη, κόσμον, ή ιστορία γνωρίζει προσωπικότητας, διότι γράφεται έπό αυτάς.

Συμμεριζόμενοι τήν έπιχειρηματολογίαν των λαοκολάκων, θα έλέγαμεν ότι ή γαλλικός λαός και όχι ή Ναπολέων έξεστράτευσεν εις τήν Ρωσίαν ή τās κατακτήσεις του Μ. Αλεξάνδρου τās έκαμεν ή λαός, ενώ ή κάθε λογικός άνθρωπος άναγνωρίζει πως αν δεν ύπήρχον αι μεγάλα φυσιογνωμιαί του Μ. Αλεξάνδρου και του Ναπολέοντος ούδέποτε οί λαοί των θα άπεφάσιζαν να κάνουν ό,τι έγινε.

Τήν 28ην Οκτωβρίου 1940 ή λαός συμπαρεστάθη εις τή ιστορικόν ΟΧΙ, διότι είχε εκπαιδευθή και γαλουχηθή άπό τόν Μεταξά επί τετραετίαν εις τή νάματα του πατριωτισμού.

Εις τή πάνθεν των ήρών της έλληνικής ιστορίας ή Μεταξάς κατέχει έπαξίως περίλαμπρον θέσιν. Τήν αίγλην του καμμία σικαφαντική έκστρατεία δεν θα άμυράσση, άπεναντίας πάντοτε τή φωτεινόν παράδειγμά του θα άκτινοβολή δρόμους της θυσίας και του πατριωτισμού.

Περιφρονούμεν τούς ύδριστάς του Μεταξά, «εις τās φλέβας των όποιών δεν τρέχει αίμα, αλλά πύον» και τι-

Παραθέτομεν μίαν άνέκδοτον άφήγησιν των γεγονότων της 28ης Οκτωβρίου ειλημένην εκ των άπομνημονευμάτων του ύπουργού του Μεταξά, Α. Τζίφου, εις τήν όποιαν καταδεικνύεται πλήρως όλο τή ένθουσιώδες μεγαλείον κατά τήν πρώτην φάσιν των συνταρακτικόν συμβάντων του πολέμου.

Εις τās 4 τή πρωί της 28ης Οκτωβρίου, μάλις με ξύπνησε τή τηλεφώνον και πριν καν πάρω τή άκουστικό, ήξερα ότι ή πόλεμος είχε ξεσπάσει.

Πράγματι μου είπαν να πάω άμέσως στο γραφείο του Προέδρου.

Σέ λίγα λεπτά έσπευσα προς τή Πολιτικόν Γραφείον. Ο σωφέρ του ταξί, που εύτυχώς βρήκα στη γωνία του δρόμου μας, κατάλαβε και αύτός άπό τήν νυκτερινή αύτή κλήσι ότι κάτι τή εξαιρετικό είχε συμβή.

Μόλις έφθασα στην έξώπορτα του Πολιτικού Γραφείου, έμαθα άπό τούς κλητήρες ότι πρό ώρας είχαν έπιδώσει ή Ιταλός Πρεσβευτής τηλεσίγραφο στον Πρόεδρο, τή όποιον είχε άπορριφθή και ότι ή Ιταλικόν στρατός εύρίσκετο ήδη έν κίνησι στα σύνορά μας.

Εις τή γραφείον του Προέδρου έφθασα πρώτος εκ των ύπουργών. Τόν βρήκα καθισμένο σε μιά πολυθρόνα με τή ύψη άνθρωπου που είχε βγάλει άπό τούς ώμους του ένα τεράστιο βάρος, του ανθρώπου που αισθάνεται ότι έχει έκτελέσει και άπέναντι της πατρίδος του και άπέναντι του έαυτού του τή καθήκον του.

Τή πρόσωπό του έλαμπε και έφαίνετο δέκα χρόνια νεώτερος.

Εν τούτοις, αν δεν μπορούσε να κρύψη τās συναισθηματά του, δεν θέλησε να προβή σε άνακοινώσεις προτου συγκεντρωθώμε όλοι.

Εν τώ μεταξύ έφθασαν και οί άλλοι ύπουργοί και κατά τās 4.15' συγκεντρωθήκαμε όλοι στην αίθουσα του ύπουργικόν Συμβουλίου.

Εν μέσω νεκρικής σιγής και με συγκίνησιν ζωγραφισμένη στα πρόσωπα όλων, ή Πρόεδρος μάς ειπε ότι στας 3 τή πρωί έλαβε τηλεφώνημα ότι ήθελε ή Γάλλος Πρεσβευτής ήθελε να τόν συναντήσθ άμέσως.

Απήντησε ότι θα τόν έδέχετο σπίτι του στην Κηφισία. Μετά λίγα λεπτά άνοιξε μόνος του, με τήν ρόμπα καθώς ήταν, τήν έξώπορτα και με έκπληξι βρήκε μπροστά του, άντι τού Μωγκράς που περίμενε, τόν Γκράτσι.

Άμέσως κατάλαβε περί τίνος έπρόκειτο. Χωρίς καμία ούτε και παραμικρά έξήγησι, ή Γκράτσι με μεγάλη συγκίνησι έπέδωσε φάκελλο με τήν τηλεσίγραφο, που έλεγε ότι ή Έλλάς δεν είχε κρατήσει πραγματική ούδετερότητα, ιδίως εις τās ζητήματα της ναυτιλίας και έξητείο να έπιτραπή εις τās Ιταλικά στρατεύματα να καταλάβουν μέχρι τέλους του παλέμου μερικά έπικαιρα σημεία του Έλληνικόν έδάφους, χωρίς να προσδιορίζονται τās σημεία αύτά.

Εξ άλλου ή προθεσμία του τηλεσίγραφου ήτο τρίαωρος, ήτοι ως τās 6 τή πρωί, ώστε δεν έδιδετο καν καιρός δια οίανδήποτε ένεργειαν, έστω και αν ύπήρχε ή παραμικρά διάθεσις.

Μόλις τή διάβασε ή Μεταξάς εκόιταξε στα μάτια τόν Γκράτσι και άντι άλλης άπαντήσεως του ειπε: «Alors, monsieur, c' est la Guerre».

Μόλις έφυγε ή Γκράτσι, άφου έτηλεφώνησε στον Βασιλέα, διέταξε να συγκληθή άμέσως τή ύπουργικόν Συμβούλιον και έσπευσε προς τās Αθήνας.

Στὸ δρόμο σταμάτησε (κατά τās 3.30 π.μ.) εις τήν Αγγλικήν Πρεσβειαν και άνεκοίνωσε τās διατρέξαντα εις τόν Πρεσβευτήν Σερ Μάικλ Πάλαιρετ, έπιμείνας να σταλή έπειγον τηλεγράφημα άμέσως στον ναύαρχο Κάννιγκαμ στην Αλεξάνδρεια ίνα άλοταχώς πλεύσθ ή Αγγλικόν στόλος στα Αιλληνικά νερά και προληφθή κάθε πρακτικόν πημα κατά της Κερκύρας και λοιπών Ιονίων νήσων του έχθρικού στόλου ή καμμία Ιταλική άπόδασις στην Πελοπόννησον.

Ο Σερ Μάικλ Πάλαιρετ ήθέλησε να στείλθ κρυπτογραφικόν τηλεγράφημα, αλλά ή Μεταξάς έπέμεινε και έπέτυχε ν' άποσταλή άπλό τηλεγράφημα, δια να μη χαθή καν ή καιρός της άποκρυπτογραφήσεως. Έπίσης συνέταξε και έστειλε μέσω του Αγγλου Πρεσβευτού ένα θερμόν τηλεγράφημα προς τόν Τσώρτσιλ δια τήν ταχυάτην άποστολήν βοήθειας, ιδίως άεροπορικής.

Άφου μάς ειπε τās διατρέξαντα, μάς ειπε:

«Μη νομίζετε ότι ή πόλεμος αύτός τόν όποιον άναλαμβάνει ή Έλλάς είναι πόλεμος π.χ. του 1912, όπου οί σκοποί μας ήσαν άπελευθερωτικοί, και όπου τās φοβερά δεινά του πολέμου ήτο δυνατόν να μετριασθούν άπό τή μέθη της νίκης.

Σήμερα άναλαμβάνομεν σκληρότατον άγώνα με μέσα τελείως άνισα και δεν πρέπει να άυπατατώμεθα ότι θα πολεμήσωμεν μόνον τούς Ιταλούς.

Τα συμφέροντα του άξονος είναι άναπόσπαστα και άργά ή γρήγορα θα πολεμήσωμε και τούς Γερμανούς.

Τή πιθανώτατα λοιπόν είναι να χάσωμε προσωρινώς τήν Μακεδονίαν και τήν Ηπειρον και δεν άποκλείεται και αύτάς τās Αθήνας και τās έστίας μας και ό,τι άλλο έχουμε να έγκαταλείψωμεν προσωρινώς, μεταβαίνοντες εις Πελοπόννησον ή εις Κρήτην.

Ο πόλεμος λοιπόν που σήμερα άναλαμβάνει τή Έθνος είναι μόνον και μόνον πόλεμος τιμής και έπειδή πιστεύω βαθύτατα ότι αι ήθικαι αξίαι τελικώς θα θριαμβεύσουν επί των υλικών, έχω άπόλυτον τήν πεποίθησιν ότι ή νίκη θα είναι τελικώς με τή μέρος των Συμμάχων.

Η γενική τύχη του πολέμου δεν θα κριθθ στην Βαλκανικήν.

Εν τώ μεταξύ δεδαίως θα υποφέρομεν τās πάνδεινα, αλλά με τή θαυμασίαν φρόνημα του λαού, με τήν όλόψυ-

χον ένωσιν όλων των Έλλήνων και με τή μεγάλο μίσος κατά των Ιταλών που έπροκάλεσε ή «Έλλη», εις τή θαύμα πιστεύω, εις τή Νίκην.

Και έπειδή είμαι βαθύτατα θρησκός, νομίζω ότι ή Παναγία θα προστατεύσθ τās όπλα μας».

Και έσυνέχισε:

«Άπό τήν στιγμήν αύτην είναι περιττό να προσθέσω ότι ή κατεύθυνσις του Έθνους είναι μία και μόνη και ότι οίανδήποτε κριτική θα θεωρηθθ ως ήττοπάθεια, ως προδοσία και θα παταχθθ άμειλικτως.

Είμαι βέβαιος έν τούτοις, ότι τή Έθνος θ' άπαντήσθ ως εις άνθρωπος εις τήν φωνήν της Πατρίδος και όλοι θ' άντιληφθούν ότι ή άγων αύτός είναι ύπερ δωμών και έστιών και ότι ούδέποτε ή Πατρίς μας διέτρεξε παρομοίους κινδύνους άπό τήν εποχήν των Μηδικών Πολέμων».

Μετά άπό αύτές τās δηλώσεις, ύπαγόρευσε στον γραμματέα διαγγελλμά του προς τόν Έλληνικόν λαόν που κατέληγε με τόν παιάνα της Σαλαμίνας: «Νύν ύπερ πάντων άγών».

Μέσα σε άπόλυτον σιγήν εκυκλοφόρησαν άμέσως προς ύπογραφήν τās διαγγελλματα της Γενικής Έπιστρατεύσεως, στρατού, στόλου, και άεροπορίας, της Πολιτικής Έπιστρατεύσεως και πλείστα άλλα διατάγματα, τās όποια ήσαν και όλα έτοιμα και εις τās μικροτέρας λεπτομερείας όπο τόν καιρό της ειρήνης και έκρατούντο μέσα σε σφραγισμένους φακέλλους.

Μετά τήν ύπογραφήν των διαταγμάτων ή Πρόεδρος μάς έξήτησε να έγκρίνωμε νόμον συμβολικόν προς τή παρόν χαρακτήρος, ή όποιος άργότερα θα μπορούσε να καταστή ούσιαστικόν με διατάγματα, με άρθρον μόνον τή έξης: «ούδεις Έλληνα καθίσταται πλουσιώτερος εκ του πολέμου».

Δεν γνωρίζω εάν ή νόμος αύτός έδημοσιεύθθ ή αν, όπως είναι πιθανώτερον, προσέκρουσε εις ναμικά άντιρήσεις ή εάν αι πολλά άσυχολία του Προέδρου και ή πρόωρος θανάτος του δεν έπέτρεψαν τή συμπλήρωσιν του νόμου δια των άναγκαίων νομοθετικόν μέτρων. Πάντως ή σκέψις αύτη κατεδείκνυε τās προθέσεις του.

Τή Συμβούλιον αύτό ήτο συνταμώτατον και βάσταζε μόλις ένα τέταρτο της ώρας. Ο Βασιλέως κατέφθασεν έν τώ μεταξύ άπό τή Τατόι και έπηκολούθησε Πολυμορφικόν Συμβούλιον ύπο τήν προεδρίαν του με τούς άρχηγούς του Στρατού και του Στόλου.

Μετ' όλιγα λεπτά εύρισκόμουν στο ύπουργείο μου, όπου είχα χίλιες δυό διαταγές να δώσω και εκάλεσα άμέσως τούς διευθυντάς των υπηρεσιών του ύπουργείου, τόν Κεντρικόν Λιμενάρχη Πειραιώς και τούς διευθυντάς των μεταφορών.

Άκόμη δεν είχε ξημερώσει. Ήταν περίπου 5 π.μ. Περιμένοντας να φθάσουν οί αξιωματικοί, έβγήκα εις τόν έξώστη του Γραφείου μου άπέναντι άπό τās Παλαιά Ανάκτορα στην Λεωφόρο Αμαλίας, δια να δώ εάν είχε άρχίσει καμία έξαιρετική κίνησις.

Η πόλις ήτο θυσιμένη άκόμη σε μιά άπόλυτη ήρεμία, έντελώς άνυποπτη άπό τή δράμα που τήν περίμενε.

Φαντάζομαι ότι όλοι οί Έλληνες, άνεξαρτήτως φρονιμάτων, εκείνο τή πρωί έξύπνησαν και έμαθαν τās νέα με τās ίδιου ακριβώς συναισθηματα: άγανάκτησις και μίσος κατά των Ιταλών δια τήν άδική έπίθεσι, άποφασιστικότης δια τόν άνισο άγώνα, υπερηφάνεια δια τήν ύπεροχον στάσιν του Μεταξά.

Ο ένθουσιασμός ήτο τόσοσ, ώστε γνωστός μου δικηγόρος κλάσσεως μη έπιστρατευμένης με παρεκάλεσε να τού έπιτραπή να βοηθήσθ εις τήν φόρτωσιν πλοίων στον Πειραιά με πολυμορφία.

Μία φόρτωσις μουλαριών, που έπρεπε κανονικώς να πάσθ ή άρες, είχε τελειώσει σε μιά και μόνη ώρα. Τόσος ήτο ή ένθουσιασμός και ή προθυμία όλων που μεταξύ των έργατών λιμένος δεν έγεννήθηκε τή παραμικρόν ζήτημα δι' άμοιβάς και ύπερωρίας παρά τήν υπεράνθρωπη εργασία των.

Άφου είχαν ληφθθ τās πρώτα μέτρα, κατέβηκα στον Πειραιά, εις τή Λιμεναρχείον και στην Διεύθυνσιν Μεταφορών. Καί εκεί έπικρατούσε τή ίδιου πνεύμα και ή ίδιου προθυμία όλων.

Κατά τās 11 τή πρωί φάνηκαν τās πρώτα έχθρικά άεροπλάνα σε μεγάλο ύψος και άρχισε έντονώτατο τή άντιεραπορικό πυρ.

Ο κόσμος έν τώ μεταξύ έμενε άπαθήςτατος σε σημεία επικίνδυνα και δεν έσπευδε στα καταφύγια, αλλά έμενε συγκεντρωμένος σε άμάδες κυττάζοντας τόν ουρανόν σάν να μην άντιλαμβάνεται τόν κίνδυνον.

Τή μεσημέρι έγύρισα στας Αθήνας και έπήγα στο Στρατηγείο, να μάθω τās πρώτα νέα του μετώπου. Είχε μεταφερθθ εις τή Ξενοδοχείον της Μεγάλης Βρετανίας, όπου έπίσης είχε συγκεντρωθθ τή γραφεία του Βασιλέως και του Προέδρου και ή αίθουσα του ύπουργικόν Συμβουλίου.

Η συγκέντρωσις αύτη είχε προκαθορισθθ έως ότου να έτοιμασθούν τās μεγάλα καταφύγια με ύπόγεια τηλεφώνια κλπ. κάτω άπό τās παλαιά Ανάκτορα. Ολόκληρο δικτυο τηλεφωνικόν ήταν καθ' όλα έτοιμο στο Ξενοδοχείον.

Τή θέαμα της μεγάλης τραπεζαρίας ήτο έπιβλητικώτατον. Άνω των διακοσίων αξιωματικόν όλων των όπλων σκυμμένοι επάνω σε έπιτελικούς χάρτας και έγγραφα. Η κίνησις των άγγελιαφόρων άκατάπαυστη. Έπικρατούσε έν τούτοις θαυμαστή τάξις και ήσυχία, που έδινε τήν έντύπωσιν ότι όλα είχαν προκαθορισθθ και στις πιό μικρές λεπτομερείες και τίποτε δεν είχε άφθθ στην τύχη.

Σέ λίγο έσήμεσε και δεύτερος συναγεμός και όλοι κατέβηκαν στο μεγάλο καταφύγιο του Ξενοδοχείου. Εκεί

Ο ΝΥΚΤΕΡΙΝΟΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ

Το τηλεγράφημα

Τηλεγραφική διακοίνωσις επιδοθείσα υπό του του Πρεσβευτού της Ιταλίας εις τὸν Πρωθυπουργόν Ι. ΜΕΤΑΞΕΑΝ τὴν 3ην πρωϊνὴν τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940.

μῶμεν τὸν ἀείμνηστον Ἀρχηγόν, πού ἐχώρισεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν ἀμάραντον δάφνην τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940.

ΣΤΡΟΥΘΟΚΑΜΗΛΙΣΜΟΣ

Δύο ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν «Αὐγὴν» τῆς 8.10.65:

«Οἱ Κομμουνιστὲς ὑπῆρξαν καὶ παραμένουν οἱ πιὸ πιστοί, οἱ πιὸ συνεπεῖς ὑπερασπιστὲς τῆς Δημοκρατίας καὶ τῶν ἐθνικῶν καὶ λαϊκῶν συμφερόντων».

«Ὁ Νίκος Τσόγας, πού εἶχε ἀπὸ τότε γνωρίσει τὴν στυγνὴ ἐκμετάλλευση τῆς ἐργατικῆς, βρῖσκει τὸν σωστὸ δρόμο ὑπεράσπισής της: Τὸ 1928 γίνεται μέλος τῆς Κομμουνιστικῆς Νεολαίας καὶ τὸ 1929 μέλος τοῦ ΚΚΕ».

Θὰ ἠθέλαμε νὰ γνωρίζαμε τοῦτο: Ἐὰν τὸ ΚΚΕ ἦτο ἐντὸς νόμου, τί πάρα πάνω θὰ ἠδύνατο ἡ «Αὐγὴ» νὰ γράφῃ ὑπὲρ αὐτοῦ;

Ἀποτελεῖ στρουθοκαμηλικὴν ἀφέλειαν νὰ νομίζουν οἱ Δημοκράται, ὅτι ἔχουν θέσει πράγματι τὸ Κομμουνιστικὸν Κόμμα ἐκτὸς νόμου. Ἄς μὴ αὐτοπασιώνται. Ὅσπιν προσηλυτιστικὴν προπαγάνδαν δύνανται τοῦτο νὰ κάμῃ, τὴν κάμει ἤδη. Περισσότερα δὲν τολμά νὰ εἴπῃ, διότι ὁ λαὸς πού τὸν ἀκολουθεῖ (καὶ πού εἶναι κατὰ βάθος ἑλληνικὸς καὶ ἐθνικόφρων) θὰ ἀντιδράσῃ ἀρνητικῶς. Ἐπομένως, ἂν τώρα γινόταν καὶ ἡ τυπικὴ νομιμοποίησις τοῦ ΚΚΕ, τίποτε σχεδὸν δὲν θὰ ἄλλαζε. Μόνον πού ἡ ὁσμὴ τῆς σεσηπυίας Δημοκρατίας θὰ ἐγένετο καταφανῶς αἰσθητή.

ΠΡΟΜΗΝΥΜΑΤΑ

Ὁ ἐξαίρετος ἀρθρογράφος τῆς «ΒΡΑΔΥΝΗΣ» κ. Ν. Βεντήρης ἀνεγνώρισεν εἰς πρόσφατον ἄρθρον του, ὅτι οἱ πάντες εἰς τὰς ἰδιωτικὰς τῶν συνομιλίαις λέγουσιν: «Νὰ εἴχαμε ἕνα καλὸν δικτάτορα!»

Ἡ διαπίστωσις αὐτὴ, ἡ ὁποία πράγματι εἶναι ἀληθὴς, ἐκφράζει τὴν γνώμην τοῦ πολλοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος δικαίως ἐβαρύνθη τὸς ἀναρχικοὺς ἀκροβατισμοὺς τῆς δημοκρατίας καὶ ἤρχισε πλέον, σιγά - σιγά, νὰ στρέφεται πρὸς τὸν ὀρθὸν δρόμον, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ εἰσέλθῃ ὀριστικῶς μόλις ὑπερβῇ καὶ τὸ τελευταῖον ἐμπόδιον, πού εἶναι ἡ φοβία ἔναντι τῆς «δικτατορίας».

Εἶναι ἡ δημοκρατικὴ προπαγάνδα, πού ἀπὸ χρόνια καταβάλλει ἐπιμόρους προσπάθειαι, ὥστε νὰ παραπλανᾷ τὸν λαὸν περὶ τῆς φύσεως τῶν Ἑθνικῶν πολιτευμάτων, ὅπως τῆς 4ης Αὐγούστου, τὰ ὁποῖα ἀποκαλοῦσα συλλήβδην «δικτατορικὰ» διαβεβαίωσι, ὅτι εἰς αὐτὰ οἱ λαοὶ στεροῦνται τῶν ἐλευθεριῶν τῶν. Κάποτε ὅμως θὰ γίνῃ ἀντιληπτὸν, ὅτι ἡ ἐλευθερία, μετὰ τὴν ὁποίαν μᾶς ἔχουν παρασκοπίσει, δὲν εἶναι παρὰ ἕνα κῶκαλον πού τὸ δίνουν στὸν λαὸ γιὰ νὰ σπᾶσῃ τὰ δόντια του» καὶ τότε ὁ ἴδιος ὁ λαὸς θὰ ἀναθεματίσῃ τοὺς κῶλακὰς του, πού τὸν ἐξηπάτησαν μετὰ τὴν δημογωγικὴν λέξιν τῆς ἐλευθερίας.

ΑΙ «ΕΡΓΑΣΙΑΙ» ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Ι. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Ἦσαν ἀνήθικος καὶ παρέμεινε ἀνήθικος. Εἶσαι κοινὸς συκοφάντης καὶ λωποδύτης.

Α. ΠΑΓΚΟΥΤΣΟΣ: Κάτσε κάτω ἐσύ. Σὲ μένα δὲν περνᾶνε αὐτὰ.

(Θόρυβος - κωδωνοκρουσίαις).

★

Θ. ΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ (ὄρθιος ἀπὸ τὴν θέση του ὀμίλει καὶ χειρονομεῖ χωρὶς νὰ ἀκούεται λόγῳ τοῦ θορύβου).

Σ. ΑΛΛΑΜΑΝΗΣ (ἔξαλλος πρὸς τὸν κ. Παπαναγιώτου): Πάψε ἐπὶ τέλος ἡλίθιε...

(Θύελλα διαμαρτυριῶν ἀπὸ τὴν Ε.Κ. Ὁρθιοὶ οἱ περισσότεροὶ βουλευταὶ τῆς ἀποδοκιμάζουσιν τὸν κ. Ἀλλαμανῆν).

Θ. ΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ (κραυγάζων): Ἠλίθιος εἶσαι σὺ καὶ προδότης.

(Πανδαϊμόνιο, κωδωνοκρουσίαις).

★

Α. ΛΩΡΑΣ (ἄγρια). Καὶ ποῖος εἶσαι σὺ πού θὰ μοῦ πῆς νὰ φύγω;

Α. ΑΓΓΕΛΟΥΣΗΣ (κατακόκκινος). Φύγε σου λέω...

Α. ΛΩΡΑΣ (σὲ ἄπταιστη κοινοβουλευτικὴ γλῶσσα): Ἄντε ρε λωποδύτη.

Α. ΑΓΓΕΛΟΥΣΗΣ (ἔξαλλος): Τί εἶπες βρὲ παιδιό- παιδο;

Α. ΛΩΡΑΣ: Εἶσαι λωποδύτης.

(Θόρυβος, ἔξαψη μεταξύ τῶν λοιπῶν βουλευτῶν τῆς Ε.Κ., φωνές).

Α. ΑΓΓΕΛΟΥΣΗΣ: Ἄει στὸ διάολο μὴ ἔλθω καὶ σὲ πλάκῶσω στὸ ξύλο...

Α. ΛΩΡΑΣ (προκλητικὰ): Ἄν εἶσαι ἄνδρας ἔλα ἔξω...

(Ἐξαγριώνεται ὁ κ. Ἀγγελουσίας, εξαγριώνονται καὶ οἱ λοιποὶ συνάδελφοί του τῆς Ε.Κ. ἀπὸ τὴν συμπεριφορὰ τοῦ κ. Λώρα. Ἐξαλλὸς ὁ τ. ὑπουργὸς κ. Κοκκέβης κτυπᾷ τὴν γροθιὰς κραυγάζοντας: «Αὐτὸς θέλει ξύλο. Ἀγγελοῦσι. Δὲν εἶναι κατὰστασις αὐτῆ». Καὶ πηδώντας τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο τὰ ἐδάλια ὀρμᾷ νὰ καταβιάσῃ αὐτὸς πλεόν τὸν κ. Λώρα... Ὁ κ. Λώρας τὸ δάξει στὰ πόδια... Ἐν τῷ

(Εἰς τὰς 27 Νοεμβρίου τοῦ 1951, ὁ εἰδικὸς ἀπεσταλμένος τῆς ἐφημερίδος «Ἐθνικὸς Κήρυξ» εἰς τὴν Ρώμην κ. Δημήτριος Κ. Σβολόπουλος, εἶχε μίαν ἀποκαλυπτικὴν συνέντευξιν μετὰ τὸν κ. Γκράτσι, Πρεσβευτὴν τῆς Ἰταλίας ἐν Ἑλλάδι πρὸ τοῦ Ἑλληνο-ιταλικοῦ πολέμου. Ἀπὸ τὴν συνέντευξιν αὐτὴν δημοσιεύσαμεν τὸ τελευταῖον μέρος, πού ἀναφέρεται εἰς τὸ δραματικὸν γεγονός τῆς νυκτερινῆς ἐπισκέψεως, τῆς ἐπιδοθείσης τοῦ Μουσαολινικοῦ τηλεγράφου, καὶ τῆς ἱστορικῆς ἀπαντήσεως τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ. Δὲν εἶναι τόσον τὸ θαυμάσιον τῆς αὐθεντικῆς μαρτυρίας τοῦ Ἰταλοῦ διπλωμάτου, ὡλλὰ ἡ μεγαλειώδης ἀπλότης, μετὰ τὴν ὁποίαν τὸν ἐδέχθη, τὸν ἤκουσε καὶ ἔδωκεν ἐξ ὀνόματος τὸν ἔθνονος τὴν ἀπάντησίν του κατὰ τὴν φοβερὰν ἐκείνην ὥραν ὁ Κυβερνήτης, ἡ προσεπικυρούσα καὶ ἐπιβεβαιούσα ὡσαυτὰ ὅλου τοῦ βίου ἐκήρυττε καὶ ἐδίδασκεν.

Ἡ ραγδαία ἐξέλιξις τῶν γεγονότων, —διηγείται ὁ Γκράτσι— ἤρχισεν ἀπὸ τὴν πρωϊαν τῆς 25ης Ὀκτωβρίου. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔλαβον αἰφνιδίως ἕνα ἐπείγον τηλεγράφημα τοῦ Τσιάνου, διατάσσοντος τὴν ἄμεσῃ ἀναχώρησιν διὰ Ρώμην τοῦ πρώτου Γραμματέως τῆς Πρεσβείας Φορνάρι, πρὸς λήψιν προσωπικῶν οδηγιῶν. Λόγῳ τῆς ὑφισταμένης τότε, ἐκ τοῦ πολέμου, ἀνωμαλίας τῶν συγκοινωνιῶν, ἡ ἀναχώρησις τοῦ πρώτου Γραμματέως κατέστη ἀδύνατος καὶ ἐτηλεγράφησα νὰ μοῦ σταλοῦν ὁδηγία δι' ἄλλου μέσου. Ἡ ἀπάντησις πού ἔλαβα, ὑπογεγραμμένη ἀπὸ τὸν ἰδιαιτέρου Γραμματέα τοῦ Τσιάνου καὶ Πρέσβιν ἐν Οὐγγαρία Φιλίππου Ἄνφουζο ἦτο: «Ἀπόσχετε ἀπὸ τοῦ νὰ τηλεγραφήτε». Τὸ ἴδιον βράδυ, τῆς 25ης Ὀκτωβρίου, παρέστην εἰς τὴν ἑναρξιν τῶν παραστάσεων τῆς Ἑλληνικῆς Λυρικῆς Σκηνῆς, πού ἤρχισε μετὰ τὴν Μπατερφλάυ, τὴν ὀρχήστραν τῆς ὁποίας εἶχε κληθῆ νὰ διευθύνῃ ὁ Πουτσίνι. Τὸ πρωὶ τῆς 26ης Ὀκτωβρίου νέον κρυπτογραφικὸν τηλεγράφημα τοῦ Ἄνφουζο, ἐκ Ρώμης, προσηγγέλλει τὴν ἀποστολὴν ἐντὸς τῆς ἡμέρας, μακροῦ τηλεγραφήματος, περιέχοντος, τὰς σπουδαίας ἐκείνας ὁδηγίας πού θὰ ἐλάβανεν ὁ Φορνάρι, ἐὰν κατάρθωνε νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Ρώμην. Ἐπεράσαμεν τὴν ἡμέραν τῆς 26ης Ὀκτωβρίου ὅλοι σχεδὸν οἱ ἐν τῇ Πρεσβείᾳ, ἐν ἐναγωνίῳ ἀναμονῇ τοῦ προαναγγεθέντος τηλεγραφήματος, ἐνὺ ταυτοχρόνως, εἰμὲθα καὶ ἠναγκασμένοι νὰ προετοιμάζωμεν τὴν δεξίωσιν, πού θὰ ἐβίβητο τὸ βράδυ πρὸς τιμὴν τοῦ ζεύγους Πουτσίνι. Ἄργα, καὶ ἄλιγον πρὶν ἀρχίσῃ ἡ δεξίωσις, ἐλήφθη τὸ πρῶτον μέρος τοῦ κρυπτογραφικοῦ τηλεγραφήματος, τοῦ περιέχοντος ἕνα μόνον τμήμα τοῦ τηλεγράφου. Ὅταν, ἐκ τῶν πρῶτων φράσεων τῆς ἀποκρυπτογραφηθείσης του, ἀντελήφθημεν περὶ τίνος ἐπρόκειτο, ἐκάλεσα ἰδιαιτέρως τὸν στρατιωτικὸν ἀκόλουθον τῆς Πρεσβείας καὶ τοῦ εἶπα ὅτι, πρὸ τῶν γεγονότων, πού πρόκειται νὰ σημειωθῶν, θὰ ἔπρεπε νὰ εὐρωμεν μίαν ἀφορμὴν, διὰ νὰ ἀναβῶμεν τὴν δεξίωσιν. Ὁ Μοντίνι μοῦ ἀπήντησεν ὅτι ἡ ἀναβολὴ ἐπ' αὐτῆν λόγῳ ἔπρεπε νὰ γίνῃ, διότι, ἐὰν πράγματι εἶχεν ὀριστικὰ ἀποφασισθῇ ἡ ἐπίθεσις κατὰ τῆς Ἑλλάδος, αὐτὸς θὰ ἦτο ἀσφαλὴς αἰφνιδιαστικὴ, καὶ ὅτι, ἐνδεχομένη ἀναβολὴ τῆς δεξιώσεως, θὰ ἀπεκάλυπτε τοὺς σκοποὺς μας. Ἠναγκάσθημεν νὰ συμφωνήσωμαζύ του. Ἡ δεξίωσις τῆς Ἰταλικῆς Πρεσβείας ἐγένετο καὶ ὑπῆρξε κατὰ τὸ τρομερὸν, δι' ἐμέ, πού ἦμην ὑποχρεωμένος, νὰ δέχωμαι τοὺς προσκεκλημένους μειδιῶν, καὶ ταυτοχρόνως νὰ λαμβάνωμ κάθε τὸσον γνώσιν τῶν ἀποκρυπτογραφουμένων τμημάτων τοῦ τηλεγράφου, πού μοῦ ἔφερον οἱ δύο ἀσχολούμενοι μετὰ τὴν μετάφρασίν του γραμματεῖς. Αὐτὸ συνεχίσθη μέχρι τῆς 5ης πρωϊνῆς, πού ἐτελείωσεν ἡ δεξίωσις, ὅποτε καὶ ἠμῶν ῥεσα νὰ διαβάσω ὁλόκληρον τὸ κείμενον, μαζύ μετὰ τὸν στρατιωτικὸν ἀκόλουθον καὶ τὸν πρώτον Γραμματέα τῆς Πρεσβείας. Τοῦ κειμένου τοῦ τηλεγράφου, εἶποντο ὁδηγία τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, κατὰ τὰς ὁποίας θὰ ἔπρεπε τοῦτο νὰ ἐπιδοθῇ ἄνευ οἰασθήποτε προειδοποιήσεως καὶ ἀκριβῶς τὴν 3ην πρωϊνὴν ὥραν τῆς 28ης Ὀκτωβρίου. Καὶ ὅτι τῆς ἐπιδοθείσης του θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπακολουθῆσῃ προφορικὴ ἀνακοίνωσις, ἐκ μέρους μου, ὅτι οἱ κινήσεις τῶν ἰταλικῶν στρατευμάτων θὰ ἤρχισον τὴν ἡμῶν πρωϊνὴν τῆς ἴδιας ἡμέρας. Ἐπανελαμβάνετο τοιοῦτοτρόπος, κατὰ γράμμα, ἡ τακτικὴ πού εἶχεν ἐφαρμόσει προηγουμένως ἡ Γερμανία ἐναντίον τῆς Νορβηγίας καὶ τῆς Δανίας, μέχρι καὶ τῆς λεπτομερείας ἀκόμη τοῦ ν' ἀρχίσῃ δηλαδὴ ἡ ἐπίθεσις ἡμῶν ὥραν ἐνωρίτερον τῆς ἐν τῷ τηλεγράφῳ καθοριζομένης. Εἶναι δὲ γνωστὸν, ὅτι ἡ κίνησις τῶν ἰταλικῶν στρατευμάτων κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἀντὶ τῆς ὁρῆς ὥρας πού εἶχεν ὀρισθῆ, ἤρχισεν ἀπὸ τὰς 5.30'.

Τὸ πρῶτον καὶ τὸ τρίτον μέρος τοῦ κειμένου τοῦ τηλεγράφου ἐφθασαν, ἐν συνεχείᾳ, εἰς τὴν Πρεσβείαν, τὴν πρωϊαν τῆς 27ης.

Εἰς τὴν ἐν Κηφισίᾳ οἰκίαν τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ μετέβην ὀλίγον πρὸ τῆς 3ης πρωϊνῆς ὥρας καὶ ὄχι μετὰ τὸ αὐτοκίνητον τῆς Πρεσβείας, ἀλλὰ μετὰ τὸ μικρὸν ἰδιωτικὸν αὐτοκίνητον τοῦ στρατιωτικοῦ ἀκολουθοῦ, ὁδηγούμενον ὑπὸ τοῦ ἰδίου, καὶ συνοδὸν ἕνα μόνον διερμηνέα, διὰ νὰ συνενεθῆ μετὰ τὸν σκοπόν. Ἐφθάσαμεν ἔξω τῆς οἰκίας τοῦ Μεταξᾶ, ἀκριβῶς εἰς τὰς τρεῖς παρὰ δέκα. Ὅταν ὁ συνοδεύων ἡμᾶς διερμηνεύς, εἶπεν εἰς τὸν σκοπόν, ὅτι ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Ἰταλίας ἐπιθυμῆ νὰ κάμῃ μίαν ἐπείγουσαν ἀνακοίνωσιν εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργόν, ὁ σκοπὸς ἤρχισεν νὰ κτυπᾷ ἐπανειλημένως τὸ κουδούνι, διὰ νὰ ζυγηθῇ τὴν ὑπηρεσίαν. Μέχρις ὅτου δοθῇ ἀπὸ μέσα ἡ ἀπάντησις —καὶ παρήλθον ἄρκετὰ λεπτά, διότι φυσικὸν ἦτο κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ὅλοι νὰ κοιμούνται— ἡ ἀγωνία μου εἶχεν ἐνταθῆ, καὶ ἡ συνειδησίς μου μετὰ ἐπίεζε, σκεπτόμενος ὅτι τὴν σιτι-

Ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις ἠναγκάσθη ἐπανειλημένως νὰ διαπιστώσῃ ὅτι, κατὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς παρουσίας συρράξεως, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔλαβε καὶ ἐτήρησε στάσιν ἡ ὁποία ἀντίκειται ὄχι μόνον πρὸς τὰς ὀμαλὰς σχέσεις εἰρήνης καὶ καλῆς γειτονίας μεταξὺ δύο χωρῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ καθωρισμένα καθήκοντα τὰ ἀπορρέοντα διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἐκ τῆς ἰδιότητος αὐτῆς ὡς οὐδετέρου κράτους.

Κατ' ἐπανάληψιν εὐρέθη ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθιζόντων τῆς καὶ νὰ διαμαρτυρηθῇ ἐναντίον τῆς συστηματικῆς παραβιάσεως τῶν, παραβιάσεως ἡ ὁποία εἶναι ἐξαιρετικῶς σοβαρὰ, δεδομένου ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐδέχθη ὅπως ὁ ἀγγλικὸς στόλος χρησιμοποιήσῃ κατὰ τὴν ἐξέλιξιν τῶν πολεμικῶν του ἐπιχειρήσεων τὰ χωρικά τῆς ὕδατα, τὰ παράλια τῆς καὶ τοὺς λιμένας τῆς, ἠνύνησε τὸν ἀνεφοδιασμὸν τῶν ἐναερίων θρεπτικῶν δυνάμεων, ἐπέτρεψε τὴν ὀργάνωσιν εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἀρχιπέλαγος μᾶς ὑπηρεσίας στρατιωτικῶν πληροφοριῶν ἐναντίον τῆς Ἰταλίας. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εἶναι πλήρως ἐν γνώσει τῶν γεγονότων τούτων, τὰ ὁποία ὑπῆρξαν ἀντικείμενον, ἀπὸ μέρους τῆς Ἰταλίας, διπλωματικῶν διαθημάτων, εἰς τὰ ὁποία ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις —ἦτις θὰ ὄφειλε νὰ εἶχεν ἀντίληψιν τῶν σοβαρῶν συνεπειῶν τῆς στάσεώς της— δὲν ἀπήντησε διὰ τῆς λήψεως οὐδενὸς μέτρου πρὸς προστασίαν τῆς οὐδετερότητός της, ἀλλὰ, τὸναντίον, διὰ τῆς ἐντάσεως τῆς δράσεώς της πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἐνόπλων θρεπτικῶν δυνάμεων καὶ τῆς συνεργασίας αὐτῆς μετὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἰταλίας.

Ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις κατέχει ἀποδείξεις ὅτι ἡ συνεργασία αὐτὴ εἶχε προβλεφθῆ καὶ κανονισθῆ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀκόμη καὶ διὰ σινεννοήσεως στρατιωτικῆς, ναυτικῆς καὶ ἀεροπορικῆς φύσεως. Ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις δὲν ἀναφέρεται μόνον εἰς τὴν θρεπτικὴν ἐγγύησιν τῶν ὁποίων ἡ Ἑλλὰς εἶχε δεχθῆ ὡς τιμῆμα ἐνεργείας κατευθυνομένης ἐναντίον τῆς ἀσφαλείας τῆς Ἰταλίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ρητὰς καὶ καθωρισμένας ὑποχρεώσεις, τὰς ἀναληφθείσας ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὁποῦς θέσῃ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Δυνάμεων τῶν εὐρισσομένων εἰς πάλαιον πρὸς τὴν Ἰταλίαν σπουδαίας στρατηγικῆς θέσεως ἐντὸς τοῦ ἑλληνικοῦ ἐδάφους, συμπεριλαμβανομένων ἀεροπορικῶν βάσεων ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ Μακεδονίᾳ προοριζομένων δι' ἐπίθεσιν ἐναντίον τοῦ ἀλβανικοῦ ἐδάφους.

Ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις δέον σχετικῶς νὰ ὑπενθυμίσῃ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν τὰς προκλητικὰς ἐνεργείας τὰς διεξαχθείσας ἐναντι τοῦ ἀλβανικοῦ ἔθνους διὰ τῆς τρομοκρατικῆς πολιτικῆς τῆν ὁποίαν υἰοθέτησεν ἐναντι τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Τσαμουριάς καὶ διὰ τῶν ἐμμόνων προσπαθειῶν πρὸς δημιουργίαν ἀνωμαλιῶν ἐκεῖθεν τῶν συνόρων της. Καὶ

• Συνεχία εἰς τὴν 2ην σελίδα

γμὴν ἐκείνην ἐγίνοντο συνένοχος μίαις ἀτιμίας. Εἶδα ἐπὶ τέλος ν' ἀνάβῃ τὸ φῶς καὶ τὸν Μεταξᾶ νὰ κατεβαίη. Μὲ ἐγνώρισε καὶ διέταξε τὸν σκοπὸν νὰ με ἀφήσῃ νὰ περάσω. Μοῦ ἔδωσε τὸ χέρι, καὶ με ἀδήγησεν εἰς ἕνα μικρὸ σαλόνι. Μόλις ἐκαθήσαμεν, τοῦ εἶπα ὅτι ἔχω ἐντολὴν τῆς Κυβερνήσεώς μου νὰ τοῦ κάμω μίαν ἀνακοίνωσιν καὶ τοῦ ἔδωσα τὸ ἔγγραφο. Ἦρχισε μετὰ προσοχῆς νὰ τὸ διαβάξῃ... Παρηκολούθησα τὴν συγκίνησίν του καὶ εἰς τὰ χέρια του καὶ εἰς τὰ μάτια του. Ὅταν ἐτελείωσε τὴν ἀνάγνωσιν, ἐσήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ ἐκάρφωσε τὰ μάτια του ἐπάνω μου. Μὲ σταθερὰν φωνήν, καὶ βλεπόντάς με κατὰμάτια, μοῦ εἶπε:

— Αὐτὸ, σημαίνει πόλεμον.

Τοῦ ἀπήντησα ἀργὰ καὶ σιγᾷ, ὅτι τοῦτο θὰ ἦτο δυακτὰν νὰ ἀποφευχθῆ, ἂν ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εἶδε διατογὴν νὰ ἐπιτραπῇ εἰς τὰ τμήματα τοῦ ἰταλικοῦ στρατοῦ, πού θὰ ἐκινούνο τὴν ἡμῶν πρωϊνὴν ὥραν, νὰ περάσω. Μοῦ ἀπήντησεν: ΟΧΙ!

Τοῦ πρόσθεσα:

— Ἄν ὁ Στρατηγὸς Παπάγος ἠμποροῦσε διὰ τοῦ αἰματώματος νὰ διαβιβάσῃ μίαν διαταγὴν εἰς τὰς διοικήσεις τῶν μονάδων νὰ μὴ παρεμβάλουν ἐμπόδια εἰς τὰ τμήματα τοῦ ἰταλικοῦ στρατοῦ...

Ὁ Μεταξᾶς με δέκασε καὶ μοῦ εἶπεν:

— ΟΧΙ!! Ἄδύνατον. Ἡ εὐθύνη τοῦ πολέμου, βαρύνει ἀπολύτως τὴν ἰταλικὴν Κυβέρνησιν. Διότι ἐγνώριζε πολὺ καλά, ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἦτο ἀποφασισμένη νὰ παραμείνῃ οὐδετέρα, ἀλλὰ καὶ ἀποφασισμένη νὰ ὑπερασπισθῇ τὸ ἔδαφός της, ἐναντίον οἰουδήποτε πού θὰ ἀπειπειράτο νὰ τὸ παραβιάσῃ.

Ἐπιθύρησα: Δὲν χάνω τὴν ἐλπίδα.

Ὁ Μεταξᾶς ἐσηκώθη καὶ με συνάδουσε μέχρι τῆς θύρας, χωρὶς νὰ μοῦ δώσῃ ἀπάντησιν. Ἐφυγα ὑπακλινομένος μετὰ τὸν βαυτικὸν σεβασμὸν, πρὸ τοῦ γέροντος αὐτοῦ, πού ἐπροτίμησε τὴν θυσίαν, ἀντὶ τῆς ὑποδουλώσεως. Ἐφυγα ταπεινωμένος, καὶ με σφιγμένην τὴν ψυχὴν μου ἀπὸ μίσους διὰ τὸ ἐπάγγελμά μου...

ΕΤΣΙ ΠΟΛΕΜΗΣΑΜΕ

ΤΟΥΣ ΙΤΑΛΟΥΣ

ΜΑΝΙΑΔΙΚΑ

μεταξύ ή όχλαγωγία που επικρατεί εντός της αϊθούσης είναι τόση, ώστε διακόπτεται ή συνεδρίαση...).

★

Ε. ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗΣ: Είσαι κτήνος...

(Θόρυβος, κωδωνοκρουσίες).

Ε ΚΟΘΡΗΣ: Είσαι πολύ μικρός...

(Κωδωνοκρουσίες).

Ε. ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗΣ: Κτήνος...

(ΝΕΑ, 25.9.65)

Αι «έργασια» της βουλής έληξαν. Οι άνωτέρω διάλογοι είναι από τους τελευταίους και δεικνύουν το είδος των εργασιών του Κοινοβουλίου.

Τί ωφέληθη ο ελληνικός λαός από την λειτουργία της βουλής; Μήπως κατά το διάστημα των δέστων εργασιών της έλυθη κανένα πρόβλημα; Μήπως έτακτοποιήθη το Κυπριακό; Μήπως έλήφθησαν κοινωφελή μέτρα; Μήπως έβεβλήθη το βιοτικό επίπεδο; Μήπως ένομοθετήθη τίποτε όρθόν; Και τέλος πάντων μήπως έγινε καμιά πραγματική εργασία; Μήπως κατεβλήθη κάποιος κόπος, έστω και όλίγος; Όχι, τίποτε από όλα αυτά. Οι έθνοπατέρες διήλθαν τον καιρόν των ύβριζόμενοι, συνωμοτούντες, μετακινούμενοι από φατρία εις φατρίαν, έξαγοραζόμενοι και πρό παντός πλουτιζόντες από το χρήμα του άγρίως φορολογουμένου «κυριάρχου λαού».

Άφου μεταξύ των οι βουλευται άποκαλούνται: άνήθικοι, συκοφάνται, ήλίθιοι, κτήνη, λωποδύται κλπ., ήμεις διατί να έχωμε αντίθετον γνώμην;

Συ όμως ελληνική λαέ, πότε; μά πότε θα ξυπνήσης;

Ο ΠΡΟΔΟΤΗΣ

Άπό την ειδησεογραφίαν:

«Ο πρόεδρος της Άνατ. Γερμανίας κ. Ούλμπριχτ άπηύθυε συγγράρησιον τηλεγράφημα προς τον πρόεδρον Μακάριον, εις τον όποιον τονίζει ότι παρακολουθεί μετά μεγαλής συμπάθειας τον άγώνα του δια την άδέσμευτον άνεξαρτησίαν της χώρας του».

Ο περίπτωτος κ. Ούλμπριχτ θα ήδύνατο να μάς πληροφορήση και δια τους ιδίους του άγώνας, προς έπίτευξιν άδεσμευτου άνεξαρτησίας της χώρας του; Άλλοίμονον όμως δι' αυτόν! Ουδέποτε θα εύτυχήση να λάβη και αυτός ένα παράμοιον τηλεγράφημα... Το άνάθεμα του ύποδούλου λαού του θα τον συνοδεύη και μετά θάνατον...

ΑΙ ΠΟΛΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Εις την έβδομαδιαίαν και γνωστών άποκλίσεων έφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ» του κ. Δ. Πουρνάρα—παλαιού τροβαδούρου της 4ης Αυγούστου—εσχολιάσθη από κάποιον συνεργάτην αυτής όνόματι Χαλκέντερον ή ειδήσεις περί πολτοποίησης των «διδασκικών» βιβλίων, που ο άκροβολιστής της φιλοσοφίας Παπανούτσος ειχεν έγκρίνει προς άναμόρφωσιν της παιδείας επί τό... λαϊκοκρατικώτερον.

Αυτός λοιπόν ο Χαλκέντερος έγραψεν, ότι ή πολτοποίησης ένθυμίζει «δικτατορία» Μεταξά, όπου ο Μανιαδάκης «σάρωσε όλα μαζί τα προπολεμικά έργα του Δ. Πουρνάρα» και τα παρέδωκεν εις τους χαρτοδιομηχάνους προς πολτοποίησιν.

Κατ' άρχην θα ήθέλαμε να μάς πληροφορήση ο κ. Χαλκέντερος τον τρόπον με τον όποιον άντέδρασε ο κ. Πουρνάρας εις την πολτοποίησιν των βιβλίων ττου.

Διότι είναι πολύ παράδοξον ή 4η Αυγούστου να πολτοποιή τα βιβλία του κ. Πουρνάρα και αυτός, άντι να διαμαρτύρεται, να ύμνη, από τας στήλας της έφημερίδος «ΚΟΙΝΩΝΙΑ», της όποίας ήτο διευθυντής, τον Μεταξά και να έγκωμιάζη αυτόν.

Θέλομεν επίσης να γνωρίσωμεν εις τον κ. Χαλκέντερον ότι πράγματι επί 4ης Αυγούστου ήσκήθη μία λογοκρισία και εις έλεγχος επί των βιβλίων που έδίδασκαν την άθεϊαν, την άναρχίαν, την προδοσίαν και τον εκφυλισμόν. Άλλα δε από αυτά εκάψαν, άλλα δε από αυτά έπολτοποιήθησαν διότι έτσι επέβαλε το έθνον συνφέρων και ή ήθικη του λαού, την όποιαν ειχον προσβάλει τα χυδαία άναγνώσματα του κομμουνισμού. Άργότερον όμως, όπως μάς πληροφορεί ή Ρ. Ίμβριώτη (ΑΥΓΗ 26.9.65), ήλθε το ΕΑΜ, που «σχημάτισε έπιτροπή για να καθαρίσει τα βιβλία από την τετραγουστινή νοσοτροπία». Ίδου λοιπόν που κάτι άνάλογο έκανε το ΕΑΜ, πράγμα έντελώς άσυμβίβαστο προς τας δημοκρατικάς θεωρίας που δίδασκαν τον σεβασμόν κάθε γνώμης.

Τί λέγει λοιπόν ο κ. Χαλκέντερος; Έγκρίνει την ένέργειαν του ΕΑΜ να καταστρέψη ό,τι ήτο της 4ης Αυγούστου; Έάν ναί, τότε διατί δέν έδικαιοούτο ή 4η Αυγούστου να καταστρέψη ό,τι ήτο κομμουνιστικό;

Έξ άλλου και αυτή ή πολτοποίησης βιβλίων άνθεθνικού και άντιηθικού περιεχομένου άποτελεί άναγκαία και

Άναδημοσιεύαμεν κατωτέρω ώρισμένα πολεμικά περιστατικά ένδεικτικά της τραχύτητος των μαχών που έλαβον χώραν εις το άλβανικόν μέτωπον. Τα στοιχεία αυτά παρελήφθησαν εκ της έγκυκλοπαιδείας του «ΗΛΙΟΥ», όπου έδημοσιεύθησαν υπό του κ. Άχιλ. Κύρου, άφου προηγουμένως ένεκρίθησαν υπό του ίδιου του στρατάρχου Παπάγου.

Η έπίθεσις ήρχισεν έναρίς την πρωίαν της 9ης Μαρτίου, όποτε εις τας 7 άκριβώς 130 Ιταλικά τηλεβόλα παντός διαμετρήματος συνεκέντρωσαν τα πυρά των εις τω μέτωπον από Τρεμπεσίνας μέχρι του χωρίου Μπούμπτσι, ενώ ταυτοχρόνως 200 Ιταλικά άεροπλάνα έβομβάρδιζον και έπολυβόλουν συνεχώς τας έλληνικάς θέσεις της πρώτης γραμμής και των μετόπισθεν. Η καταιγιστική βολή του Ιταλικού πυροβολικού προσέλαβεν έξαιρετικήν ένταση κυρίως εις τα σημεία στηρίγματος της άμύνης, το ύψωμα 731 και το ύψωμα Μπρέγκου Ραπίτ. Το ύψωμα 731 είναι ένας σχετικώς χαμηλός λόφος, εύρισκόμενος μεταξύ των βορείων άκρωρείων των κορυφογραμμών Γκαρονίν και Τρεμπεσίνας και προστατεύων την είσοδον της κοιλάδος του ποταμού Ντεονίτσα, ή όποία οδηγεί προς την Κλεισούραν, είναι δε προφανής ή στρατηγική του σημασία ως κυρίου προγεφυρώματος της ελληνικής γραμμής άντιστάσεως. Έμπροσθεν του λόφου αυτού και εις μικράν άπόστασιν προς τας Ιταλικάς γραμμάς εύρίσκεται μία άλλη έδαφική έξαρσις γνωστή με το όνομα ύψωμα 719 ή δια τούς Ιταλούς Μοναστέρο, την όποιαν επίσης κατείχον κατά την έναρξιν της έπιθέσεως τα έλληνικά τμήματα, άλλ' ή όποία ειχε πολύ όλιγωτέραν σημασίαν δια την ελληνικήν γραμμην άντιστάσεως. Το ύψωμα Μπρέγκου Ραπίτ, του όποιου αι κορυφαί είναι τα ύψόμετρα 709, 710 και 713, εύρίσκεται προς τα δεξιά του 731, μεταξύ αυτού και του χωρίου Μπούμπτσι.

Η φοβερά αυτή βολή διήρκεσεν επί έν τέταρτον της ώρας, κατά την διάρκειαν του όποιου ο λόφος 731 θαλάσμιος από εκατοντάδας όβιδων ειχε μεταβληθή εις άληθινήν κόλασιν πυρός. Η γη έφαινετο σειομένη εις μεγάλην άπόστασιν, οι καπνοί δε και οι φλόγες περιέβαλλον πανταχόθεν τα έλληνικά αυτά στηρίγματα. Έννοείται ότι ο φοβερός βομβαρδισμός κατέστρεψεν όλα τα σύμματα και δέν έλείπαύργον πλόνον, ούτε τηλεφώνου, ούτε τηλεγράφου μεταξύ των σημείων αυτών και του παρατηρητηρίου της διοικήσεως της 1ης μεραρχίας. Μόλις κατά τας 8 το πρωί οι ήρωικοί άνδρες του ελληνικού μηχανικού, άδιαφορήτως δια τόν τρομερόν κίνδυνον, κατάρβωσαν να άνασυνδέσωμεν την έπαφην με τα τμήματα της πρώτης γραμμής δια του όπτικού τηλεγράφου, άργότερον δε να στήσουν και νέαν τηλεφωνικήν γραμμην, έπιτρέψασαν εις την ελληνικήν ήγεσίαν να εύρίσκεται πάλιν εις συνεχή έπαφην με τούς προμάχους της ελληνικής άντιστάσεως. Ο διοικητής του δεξιού ύποταμέως της άντιστάσεως συνταγματάρχης Κετοάς Θ. μετέδωσε τότε την έξηξ λαοικονικήν διαταγήν: «Τηρήσατε θέσεις σας μέχρις έσχάτων». Η άπάντησις την όποιαν έδωσαν οι διοικούντες το 5ον σύνταγμα πεζικού επί των ύψωμάτων 731 και Μπρέγκου Ραπίτ ήτο επίσης σύντομος και υπερήφανος: «Μείνετε ήσυχοί, δέν θα περάσουν!».

Εις τας 7.15 π.μ. δύο Ιταλικά τάγματα εξηκοντίστησαν από τας θέσεις έξαρημέως των εις πυκνούς σχηματισμούς και έπροχώρησαν έναντίον της ελληνικής τοποθεσίας, ιδίως προς την κατεύθυνσιν της Τρεμπεσίνας, όπου όμως ή σφοδρά αντίδρασις των ελληνικών λόχων τα έσταμάτησε με το θεριστικόν των πυρά και τα ήναγκασε να στραφούν όλιγον άργότερον προς τα όπισω. Την ίδίαν όμως ώραν δλόκληρον το 63ον σύνταγμα πεζικού της Ιταλικής μεραρχίας «Κάλιαρη» έπετέθη έναντίον της περιοχής Μπρέγκου Ραπίτ, την όποιαν υπερήσπιζον τρεις μόνοι έλληνικοί λόχοι. Οι έπιτιθέμενοι κατάρβωσαν να φθάσουν εις άπόστασιν 50 μέτρων μόνον από την κυρίαν γραμμην ελληνικής άντιστάσεως και θα ήδύνατο ίσως να την έξουδετερώσωμεν εάν οι διοικούντες τούς ελληνικούς λόχους δέν έλάμβανον έξ ιδίας πρωτοβουλίας την άπόφασιν εκείνην ή όποία έχαρακτήρισε και περαιτέρω καθ' όλην την διάρκειαν της Ιταλικής έπιθέσεως την μέθοδον της ελληνικής άμύνης: Διέταξαν δηλαδή άμέσως άντεπιθεσιν δια της λόγγης και οι άνδρες των έξώρμησον με έφ' όπλου λέγγην έναντίον των Ιταλών, έπιφέροντες άληθή κατάπληξιν και συντριβήν εις τούς έπιτιθέμενους, οι όποιοι πανικόβλητοι έτράπησαν εις φυγήν, άφίροντες επί τού μετώπου, όχι μόνον τούς νεκρούς και τούς τραυματίους των άλλων και δύο άξιωματικούς και 21 άνδρας αιχμαλώτους.

Όλιγην μόνον ώραν άργότερον ή άλλη εκ των Ιταλικών μεραρχιών, ή όποία εύρίσκετο εις το στενώτατον αυτό μέτωπον, ή μεραρχία «Πούλιε» έπεχείρει νέαν σφοδρότατην έπιθεσιν. Εις τας 9 το πρωί άκριβώς το Ιταλικόν πυροβολικόν ήρχισε να σφυροκοπή εκ νέου με άκόφη τρομερότερον πυρ παρά προηγουμένως τον λόφον 731, ο όποιος από το παρατηρητήριο της μεραρχίας έφαινετο να έχη μεταβληθή εις ένα τεράστιον πυροτέχνημα από καπνούς και φλόγας. Το τάγμα το όποιον προήσπιζε τον λόφον κατέφυγεν εις τα σπήλαια, τα όποια ειχον φροντίσει εκ των προτέρων να σκεπάσωμεν οι άνδρες του και να στερεώσωμεν με κορμούς δένδρων. Άλλα και εκεί υπέφερον τρομερά από τας πιέσεις των άερίων τα όποια προεκάλλουν αι εκρήξεις των βλημάτων και από την όσμην του

βείου που έπροξέει συχνά άσφυξίαν. Εις τας 9.30' το πρωί δύο τάγματα της μεραρχίας «Πούλιε» ένήγουν άφινδισιατικήν έπίθεσιν έναντίον του ύψώματος 1308 της Τρεμπεσίνας, ή όποία όμως ήτο άντιπερισπαστική άπλώς και άπεκρούσθη σχετικώς εύκόλως υπό των Έλλήνων. Ταυτοχρόνως όμως δλόκληρον το 71ον σύνταγμα της μεραρχίας «Πούλιε» όρμα προς τα έμπρός και προσβάλλει το ύψωμα 731 και το πρό αυτού εύρισκόμενον μικρόν ύψωμα 717—Μοναστέρο. Το έντονον πυρ των Έλλήνων υπερασπιστών, οι όποιοι εξήλθον άμέσως από τα σπήλαια και κατέλαβον τας θέσεις των μέσα εις τούς κρατήρας τούς όποιους ήνοιξαν τα βλήματα του έχθρικού πυροβολικού, έπέφερε μεγάλας άπωλείας εις τούς Ιταλούς, οι όποιοι όμως έξηκολούθησαν να προχωρουν άσυγκράτητοι και μερικοί των όποιων έφθασαν μέχρι του μέσου του λόφου. Ο διοικητής του υπερασπιζόντος την θέσιν ελληνικού τάγματος δέν ειχε πλέον ως έφεδρείαν παρά ένα μόνον ούλαμόν, τον όποιον διέταξε να ένεργήση άμέσως άντεπιθεσιν. Οι όλιγοι αυτοί άνδρες άρπάσαν με άπερίγραπτον ήρωισμόν έναντίον της μεγάλης έχθρικής δυναμείας και κατάρβωσαν δια μίαν άκόμη φοράν με την ένδοξον ελληνικήν λόγγην να άνατρέψουν το πρώτον τάγμα των έπιτιθεμένων Ιταλών, να το άναγκάσωμεν να τραπή εις άτακτον φυγήν και να παρασύρη εις την όπισθοχώρησιν του αυτήν όλα τα άλλα Ιταλικά τμήματα που το ήκολούθησαν.

Οι Ιταλοί όμως έννοούν με κάθε τρόπον να καταλάβουν το 731. Εις τας 11.30' το πρωί έξαπολύεται νέα έπίθεσις υπό του άνασυγκροτηθέντος 71ου Ιταλικού συντάγματος, ένισχυμένου αυτήν την φοράν από ένα ειδικόν λόχον «Άρντίτι», των εκλεκτόρων αυτών Ιταλών πολεμιστών τούς όποιους διώκει ο νεαρός πρίγκιψ της Πάρμας, άνειλιός του βασιλέως της Ιταλίας και περιφήμος εις τας Ιταλικάς τάξεις δια την ικανότητά και γενναϊότητά του. Οι 60 μόνον Έλληνες, οι όποιοι υπερήσπιζον το μικρόν ύψωμα 717 και από τούς όποιους μετά τας προηγουμένας έπιθέσεις δέν ειχον μείνει πλέον ούτε οι ήμίσεις, ειχον κυκλώσει πανταχόθεν και κινδυνεύουν να αιχμαλωτισθούν όταν ο διοικων αυτούς άποφασίση να άπαγκιστρώση το άπόσπασμά του και να το οδηγήση προς την κυρίαν γραμμην ελληνικής άντιστάσεως. Αυτή ή κατάληψις ενός σημαντού ύψώματος υπήρξεν ή μόνη έπιτυχία την όποιαν έσημείωσαν οι Ιταλοί κατά την διάρκειαν της δωδεκαήμερου Ιταλικής έπιθέσεως και την όποιαν έπρόκειτο άργότερον να έξυμνήσωμεν ως πραγματικόν θρίαμβόν των. Μετά την κατάληψιν του ύψώματος οι Ιταλοί προχωρούν προς τον λόφον 731, έναντίον του όποιου έπιτίθενται όρμητικοί και ο όποιος προς στιγμήν εκινδύνευσεν και θα έπιπτεν ίσως, εάν δια μίαν άκόμη φοράν δέν έβιδητο τού τούς διοικητάς του ελληνικού τάγματος ή διαταγή: «έπιθεσις με έφ' όπλου λόγγην», ή όποία και πάλιν έπέφερε την συντριβήν των έπιτεθέντων Ιταλών. Όλιγην ώραν άργότερον πανικόβλητοι πρό της όρμής των άντεπιτιθεμένων Έλλήνων έτρέποντο πάλιν εις φυγήν οι Ιταλοί της μεραρχίας «Πούλιε» και του λόχου των «Άρντίτι», άφίροντες επί του παιδιού της μάχης εκατοντάδας νεκρών και τραυματιών, μεταξύ των όποιων και ο πρίγκιψ της Πάρμας και όλοι οι άξιωματικοί του.

Η έπιμονή των Ιταλών όπως άντι πάσης θυσίας καταλάβουν το ύψωμα 731, έβιδη και εις την ελληνικήν διοίκησιν του τομέως σαφή πλέον την άντίληψιν της σημασίας την όποιαν ειχε το ύψωμα αυτό και την μεσημβρίαν άκριβώς ο διοικητής της 1ης μεραρχίας έστειλε νέας διαταγάς, αι όποια τονίζουν, αφ' ενός μεν ότι «θα κρατηθή με πίσαν θυσίαν και άμυναν μέχρις έσχάτων ο λόφος 731 και ή θέσις Μπρέγκου Ραπίτ», αφ' έτέρου δε έντέλλεται το 19ον σύνταγμα πεζικού να έξαποστείλη άπόσπασμά του, το όποιον να καταλάβη τας άνατολικάς άντηρίδας των ύψωμάτων Κιάφε - Λουζίτ δια να παρεμποδίση κάθε άπόπειραν του έχθρου προς υπερέκτασιν του λόφου 731 από νότου δια της θαθείας χαράδρας Πρού - Μιάθ. Η τελευταία αυτή διαταγή προέβλεπε πράγματι τούς έπομένους έλιγμούς των Ιταλών, οι όποιοι, φυσικόν ήτο, βλέποντες ότι δέν καταβάλλεται ή άμυνα του 731 δια των κατά μέτωπον έπιθέσεων, να ζητήσωμεν να υπερεκράσωμεν το σημείον αυτό άντιστάσεως.

Το άπόγευμα ο νέος σφοδρός βομβαρδισμός των Ιταλών άρχίζει από τας 2 και συνεχίζεται ως τας 3 δια να επαναληφθή εις τας 4 το άπόγευμα νέα σφοδρότατη έπίθεσις του 71ου συντάγματος πεζικού των Ιταλών έννοντων των δύο δάσεων αυτών της ελληνικής άντιστάσεως. Τα Ιταλικά τμήματα έξώρμησαν με θάρρος δια την έπίθεσιν αυτήν και εκινήθησαν προς τα έμπρός με τούς συνήθεις των πυκνούς σχηματισμούς. Ταυτοχρόνως όμως παρετάχθησαν και οι Έλληνες μέσα εις τούς κρατήρας των όβιδων και ήρχισαν να βάλλουν έναντίον του έχθρου με τα τυφεκία των και τα πολυβόλα. Το Ιταλικόν πεζικόν έπεβάρδυνε μετά την πρώτην του όρμητικήν κίνησιν τον ρυθμόν της έπιθέσεώς του και έσταμάτησε τελικώς εις ένα ρηχό ρεύμα 300 περίπου μέτρα από τας θέσεις των άμυνομένων. Εκεί καθήλωθησαν και το ένα μετά το άλλο όλα τα νεώτερα Ιταλικά κίματα έπιθέσεως, τα όποια έφθασαν άργότερον. Η συμπύκνωσις των Ιταλών εις ένα ώρισμένον μέρος όπου ήρχισαν μετ' όλιγων να τούς κτυπά και καταιγιστική βολή του ελληνικού πυροβολικού, έπέφερε τρομεράν φθοράν εις τα τμήματα αυτά. Εκεί έμειναν μέχρι του έσπεριου σκότους, όποτε έτράπησαν πλέον πα-

νικόβλητοι εις φυγήν, αφήνοντας νέας εκατοντάδας νεκρών και τραυματιών επί τόπου.

Εις τὰς 5.30' π.μ. τὸ ἑτερόν ἰταλικὸν σύνταγμα τῆς μεραρχίας «Μπάρρι», τὸ 140, ἐξορμᾷ καὶ αὐτὸ εἰς πυκνοὺς σχηματισμοὺς διὰ νέαν ἐπιθεσιν. Κατάκοποι οἱ Ἕλληνες πολεμισταὶ μάχονται ἥρωϊκῶς, ἀλλὰ ἡ δύναμις των εἶναι παλὺ μικρὰ καὶ τὰ πυρὰ των ἀσθενῆ. Μαζὶ μὲ τοὺς Ἰταλοὺς τῆς μεραρχίας «Μπάρρι» προχωροῦν καὶ νέοι λόχοι «Αρντίτι» καὶ οὕτω δημιουργεῖται ἀληθινὴ ἐχθρική πλῆμυρα γύρω ἀπὸ τὸν λόφον 731. Εἰς τοὺς Ἕλληνας δὲν ἀπέμεινε πλέον παρὰ τὸ τελευταῖον ὄπλον, ἡ λόγχη. Καὶ διὰ μίαν ἀκούη φωνὰν ἐξορμοῦν οἱ ἐλάχιστοι ἀπομειναντες Ἕλληνες εἰς τὴν ἀντεπίθεσιν των, ἡ ὁποία καὶ πάλιν κατορθώνει νὰ συντρίψῃ τοὺς Ἰταλοὺς καὶ νὰ τοὺς τρέψῃ εἰς φυγήν. Ἀλλὰ ἀπόπειραι ἰταλικῶν ἐπιθέσεων, αἱ ὁποῖαι τὴν ἴδιαν ἀκριβῶς στιγμὴν ἐγένοντο δι' ἀλόγους ἀντιπερασπισμοὺς εἰς ὅλα τὰ σημεία στήριγματος τοῦ μετώπου τῆς I μεραρχίας ἀπεκρούσθησαν εὐκόλως. Εἰς τὸ Κιάφε - Λουζίτ μάλιστα κατάρθρωσαν οἱ Ἕλληνες μὲ μίαν ἀντεπίθεσιν των νὰ συλλάβουν καὶ πολλοὺς αἰχμαλώτους. Οὕτω εἰς τὰς 6.30 τὸ πρωὶ εἰς ὀλόκληρον τὸ μέτωπον ὁ ἰταλικὸς στρατὸς εἶχε συμπυκνῆθῆ εἰς τὰς ἀρχικὰς του θέσεις ἐξορμήσεως.

Ἡ ὑπόλοιπος ἡμέρα διέρχεται ἡσύχως διότι οἱ Ἰταλοὶ προσπαθοῦν νὰ μετακινήσουν νέας δυνάμεις διὰ τὴν συνέχισιν τῆς ἐπιθέσεώς των. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐλληνικὴ διοίκησις ἐπιφέρεται τῆς ἀναπαύσεως διὰ νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸ ἥρωϊκὸν 5ον σύνταγμα πού εἶχεν ὑποστῆ μεγάλας ἀπωλείας διὰ τοῦ 19ου συντάγματος πεζικοῦ, τοῦ ὁποῖου ὁ διοικητὴς συνταγματάρχης Μπαλῆς Π. ἀναλαμβάνει καὶ τὴν διοίκησιν τοῦ ὑποτομέως.

Κατὰ τὴν 13ην Μαρίου, πέμπτην ἡμέραν τῆς ἐπιθέσεως, ἐπεκράτησεν ἡρεμία μέχρι τῆς μεσημβρίας καὶ ἐδόθη οὕτω ἡ εὐκαιρία εἰς τὸ 19ον σύνταγμα πεζικοῦ νὰ προσανατολισθῇ πλήρως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ μετώπου. Ἡ πρώτη ἰταλικὴ ἐπιθεσις τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἔγινεν εἰς τὰς 2 μ.μ., ὅποτε τὸ μὲν 140όν σύνταγμα τῆς μεραρχίας «Μπάρρι» ἐπετέθη κατὰ τοῦ λόφου 731, ἐνὸς τὸ 63ον σύνταγμα τῆς μεραρχίας «Κάλιαρι» προσέβαλε τὸ Μπρέγκου Ραπίτ. Ἡ μάχη, ἡ ὁποία ἤρχισεν οὕτω, διήρκεσεν ἐπὶ ὥρας ὀκτώλεπτες διότι τὰ ἰταλικά κείμενα τῆς ἐπιθέσεως ἀντικαθίσταντο τὸ ἓνα τὸ ἄλλο καὶ κατάρθωναν νὰ ἀναπληρώσουν ὅλας τὰς ἀπωλείας τὰς ὁποίας προσκόλλει τὸ πυκνὸν πῦρ τῶν Ἕλληνων ὑπερασπιστῶν. Εἰς τὰς 5.15' ἡ ἰταλικὴ ἐπιθεσις πρὸς τὸν λόφον 731 ἐφαίνετο σημεῖον ὡς σοβαρὰν πρόδον καὶ ἓνας ἰταλικὸς λόχος κατάρθρωσε νὰ φθάσῃ ἐπ' αὐτὸ τοῦτο τοῦτο λόφου καὶ ἤρχισεν νὰ κινήται πρὸς τὰ κάτω. Ἐδῶσεν ὁμοίως τὸ 63ον διοικητὴς τοῦ νέου ἐλληνικοῦ συντάγματος πού ἐκράτει τὸν λόφον διαταγὰς ἀντεπίθεσεως ἐνὸς τμήματος τῆς ἐφεδρικής του δυνάμεως, ἡ ὁποία καὶ ἀνατρέπει τελείως τοὺς προελθόντας Ἰταλοὺς καὶ τοὺς ἀναγκάζει νὰ ρίψουν τὰ ὄπλα των καὶ νὰ τραποῦν εἰς πανικόβλητον φυγήν, παρασύροντες καὶ τοὺς ἄλλους συντρόφους των πού τοὺς ἀκολουθοῦσαν. Αἱ ἀπώλειαι τῶν δύο ἰταλικῶν συνταγμάτων ὑπῆρξαν βαρῦνταί, ἀλλὰ καὶ τὸ 19ον ἐλληνικὸν σύνταγμα ἐβρήκασε 4 ἀξιωματικούς καὶ 203 ὄπλατας ἐκτὸς μάχης.

Μετὰ καὶ τὴν νέαν αὐτὴν ἀποτυχίαν τὸ ἰταλικὸν Στρατηγεῖον ἠτοίμαζε πάλιν νυκτερινὴν διπλὴν ἐπιθεσιν κατὰ τοῦ 731 καὶ τοῦ Μπρέγκου Ραπίτ. Ὀλίγων πρὸ τῆς 8ης νυκτερινῆς ἐξέκρινον τὰ ἰταλικά τάγματα εἰς συμπαιγνίαν σχηματισμοὺς, ἀλλὰ ὀλόκληρον τὸ σύστημα τῆς ἐλληνικῆς ἀμύνης εἶχε τεθῆ ἐπὶ ποδός, διότι αἱ ἀκούραστοι ἐλληνικοὶ περιπόλοι εἰσδοκίησαν ἐγκαίρως περὶ τῶν κινήσεων τῶν Ἰταλῶν. Ἡ μάχη ὑπῆρξε πολὺ σκληρὰ. Καὶ διὰ πρῶτην φωνὰν ἴσως οἱ Ἰταλοὶ, ἰδίως τῶν λόχων τῶν Ἀρντίτι, ὀπτεϊροῦσθαι καὶ αὐτοὶ νὰ χρησιμοποιήσουν τὸ ἐλληνικὸν ὄπλον τῆς λόγχης. Ἀλλὰ ἡ ὀρμὴ τῶν Ἕλληνων ὑπερασπιστῶν εἶναι τοιαύτη, ὥστε ταχέως νὰ συντριβῆ καὶ αὐτὴ ἡ ἐπιθεσις καὶ νὰ τραποῦν εἰς φυγήν οἱ Ἰταλοὶ.

Κατὰ τὴν ἐπομένην 14ην Μαρτίου, ἕκτην ἡμέραν τῆς ἐπιθέσεως, ἡ ἰταλικὴ ἀνωτάτη διοίκησις ἐπέμεινε, εἰ δυνατὸν, μὲ περισσοτέραν λύσασιν εἰς τὴν ἀπόπειραν τῆς διαρρηξείας τῆς ἐλληνικῆς τοποθεσίας ἀντιστάσεως. Ἐνωρὶς τὸ πρωὶ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου εἰς ἰταλικὸς λόχος ἐπετέθη κατὰ τοῦ ὑποδείκτου 709 τοῦ Μπρέγκου Ραπίτ, ἀπεκρούσθη πλήρως ἀπὸ τοὺς ἀνδρας τοῦ 19ου συντάγματος πεζικοῦ, οἱ ὁποῖοι καὶ συνέλαβον 25 Ἰταλοὺς αἰχμαλώτους. Εἰς τὰς 5.15 ἤρχισεν πάλιν γενικὸς βομβαρδισμὸς τοῦ μετώπου καὶ τὸν μετόπισθεν τῆς 1ης μεραρχίας, ὁ ὁποῖος διήρκεσεν ἐπὶ ὥρας ὀκτώλεπτες καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποῖου — ὅπως θεβαιοῦν αἱ πληροφορίες ἐξ ἰταλικῆς πηγῆς — ἐρρίφθησαν περίπου 80.000 βλήματα, κυρίως ἐναντίον τοῦ πολυπαθοῦς λόφου 731. Εἰς τὰς 10 ἀκριβῶς τὸ ἰταλικὸν πυροβολικὸν εἰσδοκίη

τὴν ἐλληνικὴν ἀμυναν, μὲ τὴν ἐπιμήκυσιν τῆς βολῆς του, ὅτι ἐπικεῖται ἡ ἐπιθεσις ἀπὸ τὸ πεζικόν. Πράγματι τὸ 64ον σύνταγμα τῆς μεραρχίας Κάλιαρι, τὸ ὁποῖον ἐν τῷ μεταξῷ ἐνισχύθη σημαντικῶς, ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ Μπρέγκου Ραπίτ, ἐνὸς τὸ 139ον σύνταγμα τῆς μεραρχίας Μπάρρι ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ 731. Ἡ ἐκβάσις τῆς μάχης, πολυπέκου ὅπως καὶ ὄλαι αἱ προηγουμέναι διὰ τοὺς Ἰταλοὺς, εἶναι πάλιν ἡ ἴδια: ἡ ἀντεπίθεσις διὰ τῆς ἐφ' ὀπίλου λόγχης τρέπει εἰς φυγήν τὰ ἰταλικά τμήματα.

Εἰς τὰς 2 τὸ ἀπόγευμα ἔγινεν καὶ τρίτη ἐπιθεσις κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην μὲ δύο συντάγματα συντιθέμενα ὅπτε τὰ τάγματα ἐκείνα τῶν μεραρχιῶν Μπάρρι καὶ Κάλιαρι, τὰ ὁποῖα δὲν εἶχον ὑποστῆ μέχρι τοῦδε πολὺ μεγάλην φθοράν. Βομβαρδισμὸς διεξαχθεὶς ἀπὸ οὐχὶ ὀλίγους τῶν 40 πυροβολαρχιῶν παντὸς διαμετρήματος, ἔκαμπε τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπιθέσεως, καὶ τὰ προετοιμασθέντα τάγματα πεζικοῦ ἐκινήθησαν εἰς τὰς 3 τὸ ἀπόγευμα, αὐτὴν ὁμοίως φωνὰν μὲ περισσοτέραν ἐπιμονὴν παρὰ κατὰ τὰς προηγουμένας, διότι τὸ ἐν κύμα ἐφόδου ἠκολούθει ἀμέσως τὸ ἄλλο χωρὶς διακοπὴν καὶ μὲ προφανῆ τὴν πρόθεσιν τοῦ διευθύνοντος τὴν ὄλην ἐπιθεσιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς μεραρχίας Μπάρρι ὅπως κάμψῃ ὀριστικῶς τὴν ἀντίστασιν τῶν ὀλίγων πλέον ὑπερασπιστῶν τοῦ 731 καὶ τοῦ Μπρέγκου Ραπίτ, ὀλίγων ὅπως ἀντελαμβάνοντο οἱ Ἰταλοὶ οἱ ἴδιοι σαφῶς ἀπὸ τὴν μειωθεῖσαν δύναμιν τοῦ πυρὸς τῆς ἀντιστάσεως. Εἰς τὸ Μπρέγκου Ραπίτ οἱ Ἰταλοὶ συγκεντρώνοντες τὰς ἐπιθέσεις των κατὰ τὸ ὕψος 717, τὸν ὁποῖον ὑπερασπίζεται εἰς λόχος ὑφιστάμενος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιθέσεως αὐτῆς μεγίστας ἀπωλείας, τὸσας ὥστε νὰ μὴ ἀπομένουν πλέον πλὴν τοῦ λοχαγοῦ παρὰ τρεῖς ἀξιωματικοὶ καὶ ἐλάχιστοι ἀνδρες. Διὰ τὴν δώση ὁ διοικητὴς αὐτοῦ τοῦ λόχου τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον εἰς τὰ τμήματα τῆς ἐφεδρείας νὰ φθάσουν ἐγκαίρως πρὶν ἢ ἡ σημαντικὴ αὐτὴ θέσις ὀριστικῶς εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ἰταλῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχον φθάσει πλὴν εἰς ἐγγυτάτην ἀπόστασιν καὶ δὲν ἤμποροῦσαν παρὰ νὰ ἐξοντώσουν ἐντὸς ὀλίγου τοὺς ἥρωϊκοὺς Ἕλληνας ὑπερασπιστάς, ὁρμᾷ ὁ ἴδιος μὲ τοὺς 3 ἀξιωματικούς του καὶ τοὺς ὀλίγους ἀνδρας του εἰς λυσσώδη ἀντεπίθεσιν. Ἡ ἀντεπίθεσις αὐτὴ δὲν ἐπιτυγχάνει θεβαίως τὸν σκοπὸν τῆς, διότι οἱ δεκαπλάσιοι τοῦλάχιστον Ἰταλοὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνατραποῦν ἀπὸ τοὺς ὀλίγους αὐτοὺς ἤρωας. Τοὺς συγκρατοῦν ὁμοίως ἐπ' ἀρκετὸν καιρὸν εἰς τὴν θέσιν των, ἐνὸς καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ του καὶ ὄλοι οἱ ἀνδρες των, πλὴν ὀκτὼ ἐν ὄλω, πίπτουν ὡς ἤρωας ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Κατάπληκτοι οἱ Ἰταλοὶ ἀπὸ τὴν ἀπεγνωσμένην αὐτὴν προσπάθειαν τῶν ὀλίγων πολεμιστῶν ἀφίονον νὰ παρελθῇ ὀλίγος καιρὸς διὰ νὰ ἀνασυγκροτηθῶν καὶ ὁρμῶν ἐπειτα ἐναντίον ἐνὸς ὄλωτο μικροῦ λόφου, τὸν ὁποῖον ὑπερόψιζε πάλιν εἰς ἐλληνικὸς λόχος. Καὶ ἐκεῖ ἡ ἀντίστασις τῶν Ἕλληνων ἠρώων εἶναι ὑπέραχος. Καὶ ἐκεῖ φονεύονται ὁ διοικητὴς τοῦ λόχου καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ του καὶ ἐν ἀπομένῃ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἀμύνης τῆς τοποθεσίας παρὰ εἰς νεαρὸς ἐφεδρὸς ἀνθυπολοχαγός. Ὁ νέος αὐτὸς ὁμοίως, ὁ ὁποῖος μάλιστα πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχεν ἀναλάβει ὑπηρεσίαν, καλεῖ τοὺς ἀνδρας τοῦ εἰς ἀντεπίθεσιν καὶ ὁρμῶν καὶ αὐτοὶ ἐναντίον τῶν Ἰταλῶν, προσευνύοντες εἰς αὐτοὺς μεγάλως ἀπωλείας. Ὁ χρόνος ὁ ὁποῖος διέρρευσε κατὰ τὸς δύο αὐτὰς συγκρούσεις ἦτο ἀρκετὸς διὰ νὰ σπεύσῃ ἐπὶ τόπου ἡ μικρὰ ἐφεδρική δύναμις τὴν ὁποῖαν διέθεθεν ὁ διοικητὴς τοῦ ὑποτομέως συνταγματάρχης Μπαλῆς Π. ὁμοίως ἀποτελούμενη καὶ αὐτὴ ἀπὸ ἓνα ὄλον, ἡ ὁποία ὄρμᾷ μὲ τὸσσην δύναμιν ἐναντίον τῶν Ἰταλῶν ὥστε, ἐπειτα ἀπὸ θρασεῖας διαρκείας συγκρούσιν, νὰ τραποῦν οἱ Ἰταλοὶ εἰς πανικόβλητον φυγήν, ἐγκαταλείποντες ὄλους τοὺς νεκροὺς καὶ τοὺς τραυματίας των ἐπὶ τόπου.

Κατὰ τὴν ἴδιαν ὥραν διεξήγοντο ἐξ ἴσου σκληροὶ ἀγῶνες ἐπὶ τοῦ λόφου 731, ὅπου ἡ δύναμις καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιτιθέμενων κυμάτων Ἰταλῶν στρατιωτῶν ἦτο τόσος, ὥστε εἰς τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν τοῦ λόφου νὰ ἀναγκασθῶν οἱ ὀλίγοι ἀπομειναντες ἀνδρες τῆς ἀμύνης νὰ ἐγκαταλείψουν τὰς θέσεις των διὰ νὰ μὴ συλληφθῶν αἰχμάλωτοι. Ἐνθουσιασμένοι ἀπὸ τὴν μεγάλην αὐτὴν ἐπιτυχίαν ὁ ἰταλικὸς συνταγματάρχης σπεύδει νὰ ἀναφέρῃ μὲ τοὺς συνδέσμους του εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ σώματος στρατοῦ τὴν ἐπιτυχίαν, ἡ ὁποία, μεγαλοποιουμένη, ἀναγγέλλεται τὴς τὸν Μουσσολίνι ὡς ἡ ὀριστικὴ κατὰλήψις τοῦ 731. Ὁ διοικητὸς ὁμοίως ἀκόμη τὴν ἀμυναν τοῦ 731 Ἕλληνας λοχαγός, καίτοι τραυματισθεὶς σοβαρῶς εἰς τὸν ὄμον, παρρησιῶς τοὺς ἀνδρας του εἰς λυσσώδη ἀντεπίθεσιν, ἡ ὁποία ὄχι μόνον συγκρατεῖ κάθε περαιτέρω πρόδον τῶν Ἰταλῶν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀνατρέπει τελείως καὶ τοὺς κάμνει νὰ χάσουν ὅτι ἔχουν κερδίσει καὶ νὰ ἐπιστρέψουν σχεδὸν πανικόβλητοι πρὸς τὰς θέσεις τῆς ἐξορμήσεώς των. Ἡ νέα αὐτὴ ἀποτυχία δὲν ἐμποδίζει τὴν ἀνωτάτην ἰταλικὴν διοίκησιν ἀπὸ τοῦ νὰ ὀργανώσῃ καὶ νέαν νυκτερινὴν ἐπιθεσιν, διὰ τῆς ὁποίας ἠλπίζεν ὅτι θὰ ἔκαμπε πλέον ὀριστικῶς τὴν ἐλληνικὴν ἀντίστασιν. Ἡ ἐπιθεσις αὐτὴ ἔγινεν εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπέλευσιν τοῦ σκότους καὶ ἐσημείωσε καὶ αὐτὴ πλὴρὴ ἀποτυχίαν, τῶν Ἕλληνων ἠρώων κατορθωσάντων νὰ κρατήσουν τὰς θέσεις των ἀφοῦ ἔτρεψαν εἰς φυγήν τὸν ἐπιτιθέμενον ἐχθρὸν καὶ τὸν ἠνάγκασαν νὰ ἀφήσῃ πολυαριθμοὺς νεκροὺς, τραυματίας καὶ αἰχμαλώτους ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

Ὁ θρίαμβος τῶν Ἕλλήνων κατὰ τὴν κρισιμωτέραν αὐτὴν ἡμέραν τῆς μάχης ἦτο πλήρης. Οἱ Ἰταλοὶ δὲν κατάρθωναν νὰ καταλάβουν οὔτε ἓν μέτρον τῆς ἐλληνικῆς τοποθεσίας ἀντιστάσεως καὶ ἐπλήρωσαν μὲ βαρυτάτας ἀπωλείας τὰς τέσσαρας ἀλληλαπλήρους ἐπιθέσεις των. Ἀλλὰ καὶ τὸ 19ον σύνταγμα πεζικοῦ ἔχασε τὴν ἡμέραν ἐκείνην 5 διοικητῆς λόχων, ἄλλους 6 ἀξιωματικούς καὶ 285 ὑπαξιωματικούς καὶ στρατιώτας. Ὁ ἀρχιστράτηγος Παπάγος ἐξέδωκε τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡμερησίαν διαταγὴν ἀπευθύνουσαν τὰ θεράμια του συγχαρητήρια εἰς τοὺς ἀνδρας τοῦ κεντρικοῦ μετώπου, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐκλονίσθησαν ἀπὸ τὴν ἐπταήμερον προσπάθειαν, τὴν ὁποῖαν κατέβαλαν ἐναντίον τῶν ὀχθρῶν, ἐτήρησαν ἀμείωτον τὴν θέλησιν ἀντιστάσεώς των καὶ προσέθεσαν νέας ἐνδόξους σελίδας εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐλληνικοῦ στρατοῦ.

πρῶτη μέρημα διὰ τὴν ἰδεολογικὴν ἐξυγιάνσιν τῆς φυλῆς. Αὐτὸ δὲ τὸ ἔχουν ὑπ' ὄφιν τοὺς οἱ τωρινὸι ρυπαρογράφοι τοῦ ἀριστερισμοῦ, οἱ ὁποῖοι, ἂν δὲν θέλουν νὰ δοῦν τὰ διβλία των νὰ πολλαπλασιάζονται, ἀς τὰ γράφουν εἰς λεπτότερον χαρτί, ὥστε νὰ χρησιμοποιοῦνται ἐκεῖ πού πρέπει.

ΦΩΝΗ ΛΑΟΥ...

Ἀπὸ τὰ «ΝΕΑ» τῆς 4.10.65:

— Τὸ λέει ὁ Μπάμπης, ὁ σερβιτόρος τοῦ Καφε-νεῖου «Βυζάντιον» στὸ Κολωνάκι, ὅταν οἱ πελάτες κάνουν φασαρία: «Ἦσυχία! Ἐδῶ εἶναι καφενεῖο. Τὶ τὸ περᾶσατε, Βουλή!»

Μπράβο, Μπάμπη! Νὰ τ' ἀκούν οἱ Δημοκράται!

Ο «ΗΡΩΣ»

Ὁ περιβόητος ἀστείοπλοκος κ. Δ. Ψαθάς ἐνεπλάκη τελευταίως εἰς τὰ δίκτυα κάποιου «Ναυπακτίου», ὁ ὁποῖος ὑπερασπιζόμενος τὸν κ. Νόβαν κυκλοφορεῖ διάφορα φυλλάδια ἰδιαζόντως ἐρεθιστικά διὰ τὸν κ. Ψαθά.

Εἰς μίαν λοιπὸν ἀπὸ τὰς ἀπεγνωσμένας ἀπαντήσεις του πρὸς τὸν «Ναυπακτίον» ὁ κ. Ψαθάς διεκήρυξεν, ὅτι πρὸ τοῦ καθήκοντος δὲν ὑπολογίζει οὔτε καὶ τὴν ζωὴν του ἀκόμη!

«Ἄν ἐβάζα τὴ ζωὴ μου ἐπάνω ἀπὸ τὸ καθῆκον, θὰ περιοριζόμουν στ' ἀδῶ εὐθυμογραφημάτά μου...».

Ἀσχολούμενοι μὲ τὸν κ. Ψαθάν διακυβεύμεν ἀσφαλῶς τὴν σοβαρότητά μας. Τὸ γνωρίζομεν. Θὰ συναχθῶμεν ὁμοῦ ἀναφέροντες ἓνα ἀκόμη περιστατικὸν ἀπὸ αὐτὰ μὲ τὰ ὁποῖα τροφοδοτοῦνται καὶ ἀγαλλιάζονται οἱ ἀναγνώστες τῶν «ΝΕΩΝ».

Γράφει ὁ κ. Ψαθάς, ὅτι ἀπειλεῖται συνεχῶς καὶ πῶς αἱ ἀπειλαὶ δὲν τὸν πτοοῦν. Τὴν θέσιν λοιπὸν τοῦ εὐθυμογράφου παίρνει ὁ ἰδεολόγος, ὁ ἤρωας, ὁ μάρτυς πού ἀπειλεῖται, ἐκβιάζεται, τρομοκρατεῖται, ἀλλὰ δὲν ὑποκύπτει! Ὑπερήφανος ἀγωνίζεται μὲ τὴν πένα του χάριν τῶν δημοκρατικῶν ἰδανικῶν. Περιφρονεῖ τοὺς τρομοκράτας, ἀδιαφορεῖ διὰ τοὺς κινδύνους, διότι τὸ εἶπαμε: Τὸ καθῆκον ὑπεράνω τῆς ζωῆς.

Μά, κ. Ψαθά, εὐρίσκεσθε εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὄχι εἰς τὴν Ρουάντα-Ούρουντι καὶ ἀπευθύνεσθε πρὸς Ἕλληνας, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι, δὲν πρέπει νὰ εἶναι, τὸσσην κουτοὶ ὅσον τοὺς νομίζετε. Ποῖος σὰς ἀπειλεῖ κ. Ψαθά, καὶ διὰ τί σὰς ἀπειλοῦν; Μάλλον σὰς ἔχουν γελάσει ὅτι εἶσθε καμμία προσωπικότης ἀξία ἀπὸ τῆς ἀπείρας — ἢ πιθανῶς νὰ ἔχετε πέσει θῦμα φάσας καὶ νὰ τὸ ἀγνοήτε. Πάντως ἐπειδὴ εἴμεθα ἄνθρωποι καὶ ὄλα ἠμποροῦν νὰ συμβοῦν, δὲν ἀποκλείομεν νὰ πιστεύετε πράγματι ὅτι σὰς ἀπειλοῦν — ἔμμηνη ἰδέα ἢ κατὰ παρεμφερῆ — ὅποτε, χωρὶς παρεξήγησιν, συνιστῶμεν ἓνα «Τσέκ-ἄπ».

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΩΝ ΕΝΔΕΚΑ

Πρὸ 19 ἐτῶν, τὴν 16ην Ὀκτωβρίου 1946, ἀνήρχοντο τὴν ἀγχόνην οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ Γερμανικοῦ Κράτους εἰς Νυρεμβέργην καὶ ἐξέπληροτο κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ ἐπιμόνος ἀπαίτησις τῶν Κομμουνιστῶν: «Πότε ἐπὶ τέλους θὰ στήσουμε στὸν τοῖχο τοὺς Ἐθνικοσοσιαλιστάς;» (Ραδιοφ. σταθμὸς Μόσχας, 19.5.45). Μάταιαι ἐστάθησαν αἱ προσωπικαὶ προσπάθειαι τοῦ Ἦντεν, νὰ τύχουν σεβασμοῦ οἱ ἡγέται τῆς ἠττηθείσης χώρας καὶ νὰ ἐξορισθῶν, κατὰ τὰ πολεμικὰ ἔθιμα, ἰσοσῶς εἰς κάποια νῆσον, ὡς συνέθη μὲ τὸν Ναπολέοντα. Εἰς τὸν Πόλεμον ὁμοῦ αὐτὸν ἐνίκησαν ξένη Δυνάμεις, μὴ εὐρωπαϊκαί. Καὶ εἰσῆχθησαν νέα ἤθη, νέοι νόμοι...

Ἡ ὄλη «δίκη» τῆς Νυρεμβέργης ἦτο ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀσπῆρικός νομικός. Δὲν ἐξέπληρωσε, παρὰ λόγους προπαγάνδας. Καὶ δὲν ἰκανοποίησε, παρὰ ἐκδικητικὰ αἰσθήματα. Αἰσθήματα φθόνου καὶ μικροφυχίας. Δι' αὐτὸ ἡ «δίκη» αὐτὴ κατεδικάσθη ὑπὸ διαπρεπῶν προσωπικῶν τῆς ἐπαχῆς μας, ὡς τοῦ Ἐλβετοῦ ψυχολόγου Γιούγκ, τοῦ Ἀμερικανοῦ γεροῦσιαστοῦ Τάφτ, τοῦ Γάλλου καθηγητοῦ Παν/μίου Ροσσινιέ, τοῦ Ἀμερικανοῦ ἀνωτάτου δικαστικοῦ Ντάγκλας, τοῦ Ἕλληνο καθηγητοῦ Παν/μίου Βεζανή, κ.ά.

Μὲ ποῖον ἀλήθεια, δικαίωμα οἱ νικηταὶ «δικάζουν» τοὺς ἠττημένους, ἂν οἱ τελευταῖοι ὑπῆρξαν καλῶς ἢ ὄχι τὴν ἠττηθείσαν πατρίδα των; Μόνον ἐναντι αὐτῆς ἦσαν οὗτοι ὑπεύθυνοι. Καὶ μὲ ποῖον ἀκόμη δικαίωμα ἀνέρχονται εἰς δικαστικὴν ἔδραν οἱ δῆμιοι τοῦ Κατύν, τῆς Δρέσδης, τῆς Χιρσίμα;

Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ξηροῦ συμφέροντος, ἡ «δίκη» τῆς Νυρεμβέργης ἀπέτέλεσεν ὀλίγημα διὰ τοὺς Νικητάς. Ἐξύψωσε τοὺς νεκροὺς τῆς Νυρεμβέργης εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ θρόνου. Κατέστησαν οὕτοι μάρτυρες εἰς τὸν ἀγῶνα των διὰ τὴν Πατρίδα. Ὁ Ροδόλφος Ἔς, μετὰ τῆς ἐκτέλεσιν τῶν συναδέλφων του, ἔγραψε μῆσα ἀπὸ τὰς φυλακάς: «Ποῖαν σημασίαν θὰ ἔχη εἰς τὸ μέλλον ὁ θάνατος τῶν Ἐνδεκα, μόνον ὀλίγοι δύνανται νὰ διαισθανθῶν...».

«4η ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ»

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Ἐκδίδεται εἰς Ἀθήνας

Ἰδιοκτῆτης - Ὑπεύθυνος

ΚΩΣΤΑΣ ΠΛΕΥΡΗΣ

Δεκελείας 12—Ν. Χαλκηδῶν

Ἀρχισυντάκτης

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

Μετρῶν 10—Ν. Σμύρνη

Ὑπεύθυνος τυπογραφείου

Εὐάγγ. Χουλιαρᾶς

Ἐτησίαν συνδρομὴ δρχ. 50

ΜΑΛΑΚΑ

ΚΑΚΟΠΙΣΤΙΑΣ ΦΑΗΝΑΦΗΜΑΤΑ

Ο τύπος του Λαϊκού Μετώπου παρουσιάζει τελευταίως επικίνδυνα συμπτώματα παρακρούσεως. Μας έχει διαβεβαιώσει κατά καιρούς ότι αι μετὰ Παπανδρέου Κυβερνήσεις προμηθεύουν 30.000 περίστροφα, ότι νέα «άντιδια-δρακτικά» όχηματα παραγγέλλονται και ότι ή Βουλή φρουρείται δια τεθωρακισμένων όχημάτων «με τὰ πολυβόλα προτεταμένα». Ουδένως δέ ένοχλείται όταν αποδεικνύεται ότι τὰ περίστροφα και τὰ όχηματα παρηγγέθησαν κατά τήν διάρκειαν του «Χρυστού Αιώνας των Παπανδρέου» ή όταν εκ φωτογραφιών αποκαλύπτεται ότι «τα τεθωρακισμένα με τὰ προτεταμένα πολυβόλα» είναι απλώς... πυροσβεστικά άντλία. «Ολα όμως αυτά ασφαλώς ωχριούν προ τής νέας... ανακαλύψεως. Η άπαμάκρυνσις τής ήγεσίας του στρατεύματος, τήν όποιαν με κακόπιστον πείσμα εξήτουν όλοι άνεξαιρέτως αι έφημερίδες του Λαϊκού Μετώπου, χαρακτηρίζεται τώρα από τὰ άλλαλάζοντα κύμβαλα τής ελευθεροτυπίας ως «ύπαγωγή του Στρατεύματος εις τήν Δεξιάν»!

Τό λυπηρότερον δέ είναι, όχι ή άναίσχυτος κακοπιστία των δημοκρατικών έφημερίδων (έχομεν άλλωστε συνηθίσει), αλλά ή παντελής έλλειψις αντιδράσεως του μορφωμένου (·) αναγνωστικού των κοινού.

ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ 48 ΕΤΩΝ

Επί τή 48η έπετειώ από τής γεννήσεως τής Κομμουνιστικής Κινήσεως, ή όποια συνεχίζει άκάμην να μάς παριστά τήν «προοδευτικήν» και τήν «νέαν», εύχόμεθα εκ βάθους καρδίας προς αύτην τήν κοσμοπολίτισαν γεροντοκόρην: «Και στο ράφι»!

ΚΑΙ ΕΙΣ ΙΤΑΛΙΑΝ

Οι Ιταλοί συνάδελφοι των ιδικών μας Έθνοπατέρων απέφασαν δια ψήφων 322 έναντι... 24 και 3 άποχών να αύξήσουν τόν μηνιαίον μισθόν των από 500.000 λιρέττας (24.000 δρχ.) εις 750.000 λιρέττας (36.000 δρχ.), ήτοι έχορηγήσαν εις έαυτούς αύξισιν 50%, ενώ οι κυβερνητικοί έμπειρογνώμονες δηλώνουν ότι ή κλονιζόμενη Ιταλική οικονομία δέν δύναται να δεχθή αύξισιν μισθών πέραν του 12%.

Τό γεγονός πιθανόν να θεωρηθή παρήγορον από τους έχοντας τήν αντίληψιν ότι μόνον οι ήμέτεροι δουλεύται έχουν άπωλέσει κάθε ίχνος έντροπής. Δέν άποτελεί όμως έκπληξιν δι' ήμάς. Γνωρίζομεν από πολλού ότι, άνεξαρτήτως έθνικότητας, ό «δουλευτής» άποτελεί κλασσικόν υπόδειγμα μνημειώδους έγωισμού και άνυπάρκτου άξιοπρεπείας.

ΤΙ ΛΕΓΟΥΝ;

Εις τὰ 5560 έτη τής ανθρώπινης Ιστορίας διεξήχθησαν 14.531 πόλεμοι, ήτοι περίπου 2,61 πόλεμοι κατ' έτος! Από τού 1945 μέχρι σήμερα διεξήχθησαν 40 μικροί και μεγάλοι πόλεμοι. Έξ αυτών 28 προσελήθησαν εύθειας ή πλαγίως υπό των κομμουνιστών. Ας τó άναλογισθούν αυτό έπ' όλιγον οι άριστεροί όπαδοί του ειρηνοκαπήλου λόρδου Ράσελ.

Στις κορυφές τής Ιστορίας

● Συνέχεια εκ τής 2ας σελίδος

έχαν συγκεντρωθή, Βασιλεύς, Πρωθυπουργός, Υπουργοί, Στρατηγοί, Άξιωματικοί και πολιτικοί υπάλληλοι παντός βαθμού.

Τώρα που τό σκέπτομαι, βρίσκω ότι αύτή ή συγκέντρωσις όλων των άρχών σ' ένα μόνο καταφύγιον ήταν πολύ επικίνδυνη, διότι τί θα είχε συμβή εάν έπεφτε εκεί μία από τίς πρώτες βόμβες;

Ένώσω ήμουν στον Πειραιά και παρά τὰ μέτρα που είχαν ληφθή να άποφευχθούν διαδηλώσεις λόγω του άεροπορικού κινδύνου, είχε σχηματισθή μεγάλη λαϊκή συγκέντρωσις άπ' έξω από τό Στρατηγείο με Άγγλικές και Τουρκικές σημαίες.

Μου είπαν ότι ό ένθουσιασμός ήτο άπερίγραπτος και για άρες ό κόσμος εξηπτακράυαζε ύπερ των συμμάχων μας, του Βασιλέως και του Μεταξά.

Η πρωτεύουσα είχε λάβει ήδη τήν πολεμικήν όφιν και όλοι ήσυχολόοντο με τήν συσκοτίσιν των φώτων. Οι δρόμοι ήσαν γεμάτοι από στρατιωτικά αυτοκίνητα και μοτοσυκλέττες και τὰ τράμ, τὰ άγοντα προς τὰ παραπήγματα, ήσαν γεμάτα μέχρις άσφυξίας έπιστράτους.

Είναι άισχος δια τήν δημοκρατίαν να έορτάζη τήν 28ην ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ δίχως να μνημονεύη τό όνομα του Δημιουργού τής.

Είναι άισχος δια τό δημοκρατικόν κράτος να άποσιωπή και να άπακρύπη τό έθνικόν έργον τής 4ης Αυγούστου, εις τήν όποιαν όφείλεται ό θρίαμβος του 1940.

Είναι άισχος δια τους δημοκράτας πολιτικούς, που από σύμπλεγμα κατωτερότητας δέν άναγνωρίζουν εις τόν 1. Μεταξά, ότι του έχει άναγνωρίσει ή Ιστορία.

Είναι άισχος δια τόν δημοκρατικόν τύπον να συσκοτίζη και να συκοφαντή τήν γιγαντιαία προσπάθειαν του 1. Μεταξά, δια τήν πραγματοποίησιν τής νίκης.

Η δημοκρατία και ό κομμουνισμός δέν δικαιούνται να έορτάζουν τήν έθνικήν έπέτειον τής 28ης Οκτωβρίου 1940, διότι τήν επρόδωσαν και προκαλούμεν αυτούς ΚΑΙ ΟΛΑ ΑΝΕΞΑΙΡΕΤΩΣ ΤΑ ΚΟΜΜΑΤΑ εις συζήτησιν από ραδιοφώνου, ώστε όλόκληρος ό έλληνικός λαός να μάθη τό μέγεθος τής άισχύροτης των δημοκρατικών και κομμουνιστικών προδοσιών.

Έχομεν στοιχεία έπίσημα αποδεικνύοντα πλήρως τό άντιπατριωτικόν έργον τής δημοκρατίας και του κομμουνισμού. Ζητούμεν να τὰ θέσωμεν από ραδιοφώνου ύπ' όφιν όλόκληρου του λαού—τί δημοκρατικότερον; Εάν τὰ κόμματα τολμούν, ως άποδεχθούν τήν πρόκλησιν μας!

ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΠΟΤΕ ΥΠΟΣΧΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΠΟΤΕ ΛΗΣΜΟΝΟΥΝ

Όταν τό 1940—41 τὰ έλληνικά στρατεύματα κατενίκων τόν Ιταλικόν αυτοκρατορικόν στρατόν και τόν άπώθουν προς τήν Άδριατικήν θάλασσαν, οι τότε «Σύμμαχοι», κεχηνότες, δέν έπαυον να ύμνούν τήν Έλλάδα και να ύπόσχονται εις αύτην τὰ πάντα.

Ο Βασιλεύς τής Άγγλίας έλεγε τήν 21.11.40: «Με τήν θαρραλέαν τής άντίστασιν ή Έλλάς κατέδειξεν, ότι είναι άνταξία του ένδόξου παρελθόντος τής. Ποτέ δέν θα λησμονήσωμεν τήν περιλάμπρον συμβολήν τής εις τόν συμμαχικόν άγώνα. Ο τιτάνιος άγών σας έσημείωσε μίαν από τας άποφασιστικάς καμπάς του πολέμου».

Ο πρώην ύπουργός Έξωτερικών τής Άγγλίας λόρδος Χάλιφαξ έτόνιζεν εις τήν Βουλήν των Κοινοτήτων: «Δέν δύναμεθα ειμή να κατεχώμεθα από έν μόνον άίσθημα, τό άίσθημα του μεγάλου θαυμασμού μας δια τήν άκατανίκητον άμυναν των Έλληνικών ένόπλων δυνάμεων».

Ο Νόελ Μπαίκερ, πατήρ, έλεγε τήν 21.5.42 στομφοδώς: «Σας δίνω τόν λόγον τής τιμής μου, ότι αι θυσίαι του έλληνικού λαού δέν θα άποδοούν εις μάτην. Δέν θα ξεχάσωμε ποτέ τήν Έλλάδα».

Ο ύπουργός Έξωτερικών Άντονι Ήντεν διεβεβαίον τήν 24.11.42: «Έκείνο, τό όποιον δύναμεθα να είπωμεν από τούδε είναι ότι ή Έλλάς άνέτρεψε τήν χρονολογικήν σειράν όλων των σχεδίων του Γερμανικού Έπιτελείου και έπέφερε ριζικάς μεταβολάς εις τήν εξέλιξιν των έκστρατειών του και ίσως εις τήν όλην πορείαν του πολέμου».

Και ό Βρετανός πρωθυπουργός διεκήρυττε τήν 28.10.42: «Τήν νίκην θα τήν διασείνωμεν μεταξύ μας. Ας μένη ήσυχος ή Έλλάς. Θα λάβη όλα, όσα τής άνήκουν, θα άποκτήση τὰ έδάφη τής εις πό άκέραιον και θα ζήση υπερέφρονος και ήρωική μεταξύ των νικητών».

Αλλά και ό στρατηγός Ντέ Γκώλ έδήλωνε τήν ιδίαν ήμερομηνία: «Ο άγών τής Έλλάδος κατά τὰ τελευταία έτη, τὰ κατορθώματά τής, ή σκληρά δοκιμασία, τήν όποιαν μοιράζεται τώρα μεθ' ήμών, δημιουργούν ύπερ αύτής άναμφισβήτητα δικαιώματα».

Ο Δήμαρχος Λονδίνου τήν 24.11.42 έλεγε: «Η Άγγλία δέν θα λησμονήση ποτέ, τί όφείλει εις τήν Έλλάδα».

Ο ύπουργός Άποικιών Άμερν έδήλου τήν 1.12.40: «Έντός όλίγων εβδομάδων ή μορφή του πολέμου μετεβλήθη ριζικάς χάρις εις τους Έλληνας».

Ο Άμερικανός πρόεδρος Φραγκλίνος Ρούσβελτ έτόνιζε τήν 10.6.42: «Κατά τό 1940 συνετελέσθη γεγονός, τό όποιον θα διακηρύσση εις όλας τας έποχάς, ότι ή ώμή βία δέν είναι ίκανή να πνίξη τόν πόθον και τήν άποφασιστικότητα των ανθρώπων».

Ο ύπουργός του δε έπί των Έξωτερικών Σάμμερ Γουέλλες διεκήρυττεν: «Δικαίως εκλήθη χώρα των θαυμάτων. Ίσως τό μέγιστον εξ αυτών των θαυμάτων είναι ό τρόπος με τόν όποιον παραιμένη πιστή εις τας παραδόσεις και άνανεώνει από αιώνος εις αιώνα τό ένδοξον παρελθόν τής».

Και ό Άμερικανός γερουσιαστής Σκώτ Λούφας έλεγε τήν 15.4.44: «Όταν οι Γερμανοί, οι Ιάπωνες και οι δορυφόροι των συντριβούν, ή συμβολή τής Έλλάδος εις τήν ύπόθεσιν τής ελευθερίας θα λάβη τήν όφειλομένη άμοιβήν».

Τί έπραγματοποιήθη από όλας τας ύποσχέσεις; Τίποτε! Δέν έδόθη εις τήν Έλλάδα! όχι μόνον ή Λιβύη—τήν όποιαν είχαν ύποσχεθή, δια να γίνωμεν άποικιακή δύναμις και ισχυρός παράγων τής Μεσογείου—άλλ' ούτε και ή έλληνική Βόρειος Ήπειρος, τήν όποιαν μόνον μας εις τόν Πόλεμον κατεκτήσαμεν. Αύτην τήν Βόρειον Ήπειρον, τήν όποιαν και αύτή ή Γερμανία μάς προσέφερε πόν Φεβρουάριον του 41, έπιθυμούσα να έπιτύχη άνακαχήν εις τόν έλληνοϊταλικόν πόλεμον. Εις δε τήν Κύπρον οι «σύμμαχοι» Άγγλοι ύψωσαν άγρόνας δια τους ήρωας, τους όποιους άλλωτε εύγλωμουσαν.

Αλλά πρέπει να σάς διευκρινίσωμεν, κ.κ. «Σύμμαχοι», ότι μέχρι του 1940 είμεθα άυστηρώς ούδέτεροι και εις τόν πόλεμον δέν ήγωνίσθημεν δια σάς, αλλά δια τήν Έλλάδα. Μόνον εκ συμπτώσεως εύρέθημεν με σάς σύμμαχοι. Επομένως ούδέ άνεμέναμεν να άνταμιφθώμεν, ούδέ επικράθημεν, διότι δέν άντημείθημεν. Η άνταμοιβή μας ήτο ή Δόξα, τήν όποιαν προσεδώσαμεν εις τήν Πατρίδα μας με τήν νίκην μας εις τήν Άλβανία. Χωρίς δε να σάς ζητήσωμεν τίποτε, σεις μόνον σας μάς προσεφέρατε απείρους ύποσχέσεις, ώσαν να έχρειάζοντο αυτά, δια να πολεμήσωμεν ήμεις! Και τό μόνον, τό όποιον κατωρθώσατε ήτο να αυτοσπακαλυφθήτε ως έπιλήσιμονες, ως ψεύσται και ως άπατεώνες.

Σεις μάς ύπεσχέθητε τόσον πολλά, χωρίς να εκπληρώσητε τίποτε. Ας σας ύποσχεθώμεν όμως κάτι και ήμεις, οι όποιοι ήμπορούμεν να εκπληρώμεν τας ύποσχέσεις μας:

«Όσα μάς άνήκουν, δέν θα περιμένωμεν έσσει να μάς τὰ δώσετε σεις. Θα τὰ πάρωμεν μόνον μας!».

ΤΟ ΤΕΛΕΣΙΓΡΑΦΟΝ

● Συνέχεια εκ τής 3ης σελίδος

δι' αυτό τούτο τό γεγονός εύρέθη ή Ιταλική Κυβέρνησις, πλην ματαιώς, εις τήν ανάγκην να ύπενημίση εις τήν Έλληνικήν Κυβέρνησιν τας άναποφεύκτους συνεπείας, ως παρομοία πολιτική θα είχεν όσον άφορά τήν Ιταλίαν.

Η Ιταλία δέν δύναται να άνεχθή έφεξής πάντα ταύτα. Η ούδετερότης τής Έλλάδος άπέθη όλονέν και περισσότερον απλώς και καθαρώς φαινομενική.

Η εύθύνη δια τήν κατάστασιν ταύτην έπιπίπτει πρωτίστως έπί τής Άγγλίας και έπί τής προθέσεως τής όπως περιπλέκη πάντοτε άλλας χώρας εις τόν πόλεμον.

Η Ιταλική Κυβέρνησις θεωρεί εκδηλον ότι ή πολιτική τής Έλληνικής Κυβερνήσεως έτεινε και τείνει να μεταβάλη τό Έλληνικόν έδαφος, ή τοιλάχιστον να έπιτρέψη όπως τό Έλληνικόν έδαφος μεταβληθή εις βάσιν πολεμικής δράσεως εναντιον τής Ιταλίας. Τούτο δέν θα ήδύνατο να όδηγήση ή εις μίαν ένοπλον ρήξιν μεταξύ τής Ιταλίας και τής Έλλάδος, ρήξιν τήν όποιαν ή Ιταλική Κυβέρνησις έχει πύαν πρόθεσιν να άποφύγη.

Όθεν, ή Ιταλική Κυβέρνησις κατέληξεν εις τήν άπόφασιν να ζητήση από τήν Έλληνικήν Κυβέρνησιν—ώς έγγύησιν δια τήν ούδετερότητα τής Έλλάδος και ως έγγύησιν δια τήν ασφάλειαν τής Ιταλίας—τό δικαίωμα να καταλάβη δια των ένόπλων δυνάμεων, δια τήν διάρκειαν τής σημερινής προς τήν Άγγλίαν ρήξεως, όρισμένα στρατηγικά σημεία του Έλληνικού έδάφους. Η Ιταλική Κυβέρνησις ζητεί από τήν Έλληνικήν Κυβέρνησιν όπως μη εναντιωθή εις τήν καταλήψιν ταύτην και όπως μη παρεμποδίση τήν έλευθέρην διέλευσιν των στρατευμάτων των προοιζόμενων να τήν πραγματοποιήσωσι. Τα στρατεύματα ταύτα δέν παρουσιάζονται ως έχθοροι του Έλληνικού λαού και ή Ιταλική Κυβέρνησις δέν προσίθεται ποσώς, δια τής προσωρινής κατοχής στρατηγικών τινων σημείων επιβαλλομένης υπό τής ανάγκης των περιστάσεων και έχούσης καθαρώς άμυντικόν χαρακτήρα, να θίξη όποσδήποτε τήν κυριαρχίαν και τήν άνεξαρτησίαν τής Έλλάδος.

Η Ιταλική Κυβέρνησις ζητεί από τήν Έλληνικήν Κυβέρνησιν όπως δώση άυθωρεί εις τας στρατιωτικάς άρχάς τας αναγκαίας διαταγάς ίνα ή κατοχή αύτη δυνηθή να πραγματοποιηθή κατά ειρηνικόν τρόπον. Εάν τὰ Ιταλικά στρατεύματα ήθελον συναντήσιν άντίστασιν, ή άντίστασις αύτη θα καμφθή δια των όπλων και ή Έλληνική Κυβέρνησις θα έφερε τας εύθύνας αι όποιοι ήθελον προκύψει εκ τούτου.

Αθήναι, τή 28 Οκτωβρίου 1940.

ΟΜΙΛΕΙ Ο ΜΕΤΑΞΑΣ

(Αποσπάσματα εκ λόγων του άειμήστου Αρχηγού)

ΠΕΡΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

ΑΓΩΝ—ΕΝΟΤΗΣ—ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

Σεις που σπουδάσατε φιλοσοφία γνωρίζετε ποιος ήτο ο πρόσκοπος της μετά τον Μεσαίωνα νέας φιλολογίας; Γνωρίζετε τι ήτο; Το άναφέρει ή ιστορία της φιλοσοφίας. Ήτο ένας πτωχός παπουτσης, ο όποιος έζούσε εις τα σύναρα μεταξύ Αυστρίας και Σαξωνίας σε ένα χωριό, ο όποιος την μέν ήμέραν ειργάζετο διά να κάμη παπούτσια και την νύχτα έβασάνιζε τάς σκέψεις του με τα φιλοσοφικά συστήματα που έφάνησαν εις την χαραυλήν της Άναγεννήσεως. Άλλα και ο Σπινόζα τι ήτο; Μήπως καθηγητής Πανεπιστημίου ή Σύμβουλος Έπικρατείας; Σας έρωτώ σας τούς φοιτητάς της φυσικής και χημείας. Έκείνοι οι όποιοι έκομαν τάς μεγαλυτέρας άνακαλύψεις, οι όποιοι ήλλαξαν την μορφήν του άνθρωπίνου διου, της άνθρωπότητος, βδίαθάσατε εις τίς βιογραφίες των τι ήσαν; Έάν έγινε ποτέ κανείς από αύτούς τίποτε, έκτός σπανίων περιπτώσεων; Και όμως έκαμαν τόσα πράγματα και έπέρασαν οι περισότεροι την ζωήν των πτωχών και δυστυχισμένην από άπόψεως υλικής. ΑΛΛΑ ΕΖΟΥΣΑΝ ΜΕ ΕΝΑ ΟΝΕΙΡΟ, ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΟΥΝ ΚΑΤΙ ΚΑΙ ΕΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΑΝ ΚΑΤΙ.

Αυτών τον όρίζοντα σας άνοίγω, την στιγμήν που σας καλώ να παύσετε να επιδιώκετε το τι θα γίνετε και να σκεφθήτε το τι θα κάμετε.

Και τώρα μέσα εις τον άγώνα αυτών τον μεγάλων, μέσα εις τον άγώνα αυτών, τον όποιον θα άναπτύξετε από τώρα σεις οι σπουδάζοντες νέοι και νεάι, βέβαια, πώς θα ξεκινηήσετε και πώς θα πάτε μόνοι σας; Ο καθένας διά τον έαυτόν του; Μονομωμόν θα πάτε έπάνω εις αυτό το μονοπάτι του πλεόμου; Είνε αυτό δυνατόν; Είνε βέβαια, άλλλι τι θα άποδώσετε; Γι' αυτό το Κράτος έσκέφθη να σας συνενώση και να σας συγκεντρώση εις ένα σύνολον, να σας οργανώση μέσα εις το σύνολον αυτό διά να άποτελέσετε ένα δλον, ΩΣΤΕ Ο ΚΑΘΕΝΑΣ ΑΠΟ ΣΑΣ ΝΑ ΑΙΣΘΑΝΕΤΑΙ ΜΕΣΑ ΤΟΥ ΟΧΙ ΜΟΝΟΝ ΤΗΝ ΙΔΙΚΗΝ ΤΟΥ ΔΥΝΑΜΙΝ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΧΙΛΙΑΔΩΝ ΣΥΝΤΡΟΦΩΝ, ΔΙΑ ΝΑ ΤΑΣ ΣΥΝΕΝΩΣΗ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΑΙΣΘΑΝΟΝΤΕ ΠΛΕΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ. Θα σας το εξήγησω εις ένα μικρό πράγμα: "Όταν θα πάτε μαζί με το σύντροφό σας και θα έμφανισθήτε μαζί, θα συμμορφώση ο καθένας το βήμα του με το βήμα του μικροτέρου και του άσθενέστερου και έτσι γίνεται άλλληγγυος με αυτόν. "Όταν θα πάτε έξω όλοι μαζί, είτε κατά ομάδας είτε και ως σύνολον άκόμη, τότε θα ίδητε πώς με την υπερπήδησιν των μικρών και άσημάντων φυσικών έμποδίων, πώς χρησιμεύει ο ένας για τον άλλον και τότε θα καταλάβετε την ανάγκην που έχει ο άνθρωπος του ανθρώπου. Σκιμμένοι εις τα διδλία σας και άπαρροφημένοι από τάς σκέψεις και τα διανοήματα, τα όποια άπασχολούν τον επιστήμονα, δεν θα αισθανθήτε ποτέ την ανάγκην των συντρόφων και το άλλληγγυον. Και θα το ίδητε αυτό εις τα πράγματα, αυτούς και την οργανώσιν τους και θα το μάθετε και θα καταλάβετε καλά ποίαν σημασίαν έχει όπως είπα πριν, ο άνθρωπος διά τον άνθρωπον και τι θα πη σύντροφος εις την άνθρωπίνην ζωήν και έτσι θα καταλάβετε ότι δεν έχετε μπροστά σας άντιζήλους εις τον άγώνα της ζωής με τους όποιους θα σας χωρίση τς μίσος και ο φθόνος. Θα έχετε συντρόφους. Το ίδιον και διά τάς γυναίκας. Μεγάλος ο προορισμός σας και σας των γυναικών. Βέβαια θα γίνετε μια μέρα μητέρες. Και ή μητέρα είναι ο στύλος του σπιτιού. Από αυτήν εξαρτάται το μέλλον του Έθνους. Από αυτήν εξαρτάται ή υγεία και ή τύχη του παιδιού, του μέλλοντος πολίτου της μελλούσης γενεάς. Άλλα μήπως θα γίνουν όλοι μητέρες; Η μήπως και μητέρες δεν θα στερηθούν τα παιδιά τους; Τι θα κάνουν αυτές που έστερηθήσαν του θείου δώρου της μητρότητος; Θ' άγαπήσουν ως μητέρες. Γιατί να το βέρετε, σε όποιαδήποτε άσχολία και αν σας φέρη ή τύχη, θ' άφοσιωθήτε σ' αυτήν και θα την άγαπήσετε σαν μητέρες. Και τους γονείς σας τους άγοπάτε και τους περιποιείσθε σαν να είσθε μικρές μητέρες των και τ' άδέλφια σας τ' άγαπάτε, σαν να είσθε σχεδόν μητέρες των και του άνδρος, τον όποιον άγαπήσατε, θα είσθε σχεδόν μητέρα του. Και εις τα έργα που θ' άφοσιωθήτε στην κοινωνία, σαν μητέρες θα είσθε διά τα έργα αυτά και θα τ' άγαπήσετε όπου κι' αν πάτε, δι,τι και αν γίνετε, όποιαδήποτε ήλικία και αν έχετε, σαν μητέρες θα αισθάνεσθε πάντα. Αυτή είναι ή καταδική της γυναίκας, άλλα και το αιώνιον μεγαλείον της. Άλλα ούτε και σεις οι νεάι ήμπορείτε να ζηήσετε μόνα σας. Γι' αυτό ή 'Οργάνωσις θα περιλάβη και σας, για να σας δώση το άίσθημα της άλλληγγυής, για να σας δώση την έννοιαν της συντρόφου, για να σας δώση

το άίσθημα της συγκεντρώσεως των δυνάμεών σας. Όπως οι άνδρες έτσι και σεις.

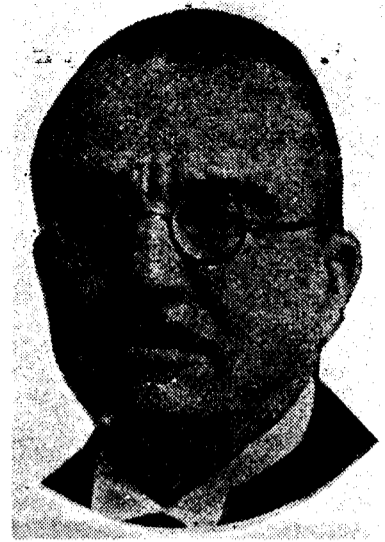
ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΦΥΛΗΣ

Και πρό πάντων θέλομεν να διαπλασθούν ρωμαλέα τα σώματά σας, όλων σας και των άνδρών και των γυναικών. ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΦΤΙΑΞΕΤΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΜΕ ΣΩΜΑΤΑ ΚΑΧΕΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΡΡΩΣΤΗΜΕΝΑ. Μη λησμονήτε ποτέ ότι το ιδεώδες της φυλής μας ήτο, όχι μόνον να παράγη μεγάλα πνεύματα, άλλα και ώραία και δυνατά σώματα. Και αυτών τον σκοπόν έχει ή 'Οργάνωσις της Νεολαίας. 'Επι κεφαλής αυτής ετάξιμεν τον πρώτον νέον του Έθνους, τον Διάδοχον του Θρόνου. Και μαζί με αυτόν θ' άποτελέσητε ένα σώμα συμπαγές. Και τώρα για να τραβήξωμε μπροστά έχω να σας δώσω και μια σύστασι. Δεν ήμπορείτε να τραβήξετε μπροστά, εάν τα αυτιά σας είναι έτοιμα ν' ακούσουν εκείνα τα όποια θα σας λένουν οι άπατελώνες έξω, οι άπατελώνες με τα γλυκά λόγια και τάς ώραίας φράσεις και με τον άδειανόν θερμπαλισμόν των, οι όποιοι θα σας είπουν: Άφήσατε αυτόν τον δρόμον τον δύσκολον, πάμε καλύτερα εις τους πλατείς δρόμους των μεγάλων ούτοπιών. Πάμε να σταθούμε εις την κορυφήν του άνθρωπισμού. Έλάτε μαζί μας να ήμπορέσουμε να άνατρέψουμε την έλεινήν αυτήν κατάστασιν και να φθάσωμε εις μίαν νέαν κατάστασιν, εις την όποιαν θα είσθε μεγάλοι και τρανοί άξιωματοῦχοι. Και γύρευε τι άλλο θα σας πούν. Και εγώ θα σας φέρω σε μια άλλη εποχή πολυ άρχαία, ΔΙΑ ΝΑ ΣΑΣ ΔΕΙΩ ΠΩΣ ΟΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ ΚΛΕΙΟΥΝ ΤΑ ΑΥΤΙΑ ΤΟΥΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΠΑΤΕΩΝΑΣ. Ο 'Οδυσσεύς εύρέθηκε με τους συντρόφους του διαγινόμενος, εύρέθηκε με τους συντρόφους του μέσα στα μάγια της Κίρκης. Ευρέθηκε με τους συντρόφους του μέσα εις την ήσον της Καλυψούς, με τάς ύμφας της. Άλλα δε ήμπορέσαν να ζήσουν πουσένα. Ήθελαν να γυρίσουν πίσω. Καμιά ύλική εύτυχία δεν τους τραβούσε, όσον και αν ήτο μεγάλη, όσας άπολαύς και αν τους έβιθε. Ήθελαν να γυρίσουν πίσω. Και εις τον δρόμον που εύριζαν πίσω, εύρέθηκε το μεγαλύτερον έμποδιον: Οι Σειρήνες. Οι Σειρήνες σας περιμένουν εις τα όσας με τίς γοητευτικές των φωνές. Οι Σειρήνες οι άρσενικές, οι Σειρήνες που κάθε μέρα σας τραγουδούν το μελωδικό τραγούδι των ιδανικών, για να σας ζηγαλάσουν και να σας θγάλλουν από το πλοϊον και να σας παρασύρουν εις τα βάθη της θάλασσας. Οι ναυται του 'Οδυσσεύς τ' έκαμαν; Έβούλωσαν τ' αυτιά των με κερί, έβδσαν και τον καπετάνιο του εις το κατάρτι και είπαν: Έμπρός όλοι μαζί κωπηλατείτε, γιατί έμεις δεν θέλομε την εύτυχίαν αυτήν, δεν θέλομε να διατάσωμε ούτε μίαν στιγμήν, παρά θέλομε να γυρίσωμε πίσω χωρίς να χάσωμε ούτε μίαν ώραν. Και εγώ τώρα σας λέγω: Κλείσατε τ' αυτιά της ψυχής σας, δια να μη φθάσουν τα άπατηλά τραγούδια των άπατελών μέσα σας, γιατί πρέπει όλοι μαζί και σεις οι νέοι και οι άλλοι οι μεγαλύτεροι από σας να γυρίσωμε πίσω. ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΥΡΙΣΩΜΕ ΠΙΣΩ ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΗΓΑΣ ΕΚΕΙΝΑΣ, ΑΠΟ ΤΑΣ ΟΠΟΙΑΣ ΕΡΡΕΥΣΕ ΤΟ ΝΕΡΟ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΚΑΘΑΡΟ ΚΑΙ ΑΓΝΟΝ ΚΑΙ Ν' ΑΝΑΒΑΠΤΙΣΘΟΥΜΕ ΕΚΕΙ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΝΑ ΞΑΝΑΓΙΝΟΥΜΕ ΕΛΛΗΝΕΣ. ΚΑΙ ΤΟΤΕ ΝΑ ΟΡΜΗΣΟΥΜΕ ΑΠΟ ΚΕΙ ΕΙΣ ΕΝΑ ΝΕΟΝ ΜΕΛΛΟΝ ΚΑΙ ΟΧΙ ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΕΙΣ ΤΟ ΟΠΟΙΟΝ ΕΠΡΟΚΕΙΤΟ ΝΑ ΦΘΑΣΕΤΕ, ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΑΦΑΝΙΣΜΟΥ.

Χρειάζεται λοιπόν, για να πάμε εμπρός, να γυρίσωμε και μεις πίσω, όπως και οι σύντροφοι του 'Οδυσσεύς. Κλείσατε τ' αυτιά σας και τάς ψυχάς σας εις όλα τα λόγια των άπατελώνων. Βέβαια όταν ή Νεολαία φθάση εις αυτά τα ύψη του ήθεαλισμού, όταν γίνη κατ' αυτών τον τρόπον πραγματική Νεολαία, πραγματικός ήλιος του τόπου αυτού, τότε έχαμεν και μεις, το σημερινόν Κράτος, θεϊαν ύποχρέωσιν, την όποιαν έως τώρα το παλιόν κομματικόν Κράτος δεν έξεπλήρωσε ποτέ και την όποιαν έχετε όλον το δικαίωμα ν' άπαιτήσετε από μäs, το Νέον Κράτος. Την ύποχρέωσιν να σας κατευθύνωμε εις τον δρόμον, την ύποχρέωσιν να σας βοηθήσωμε εις τάς σπουδάς σας. Έχομεν ύποχρέωσιν να σας άνοίξωμε όρίζοντα πολιτισμού μέσα στον όποιον να ήμπορείτε να έργασθήτε και να ζηήσετε.

ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΝΙΚΗΝ

Και τώρα έτσι κατευθυνόμενοι και έτσι καθοδηγούμενοι τον έαυτον σας θα φθάσετε εις τον σκοπόν σας. Άλλα να μη λησμονήσετε ποτέ ότι δια τον δρόμον αυτόν θα σας χρειασθή και ένα σπουδαιότατον πράγμα, θα σας χρειασθή ή πειθαρχία, ή αυτοπειθαρχία. Πρέπει να μάθετε να πειθαρχείτε σεις εις τον έαυτον σας. Πρέπει να μάθετε να

ΜΗΗΝΟΣΥΝΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ

Θα τελεσθή την 28ην 'Οκτωβρίου, ήμέραν Πέμπτην, και ώραν 12.30 επί του Τάφου Του εις το Α'. Νεκροταφείον 'Αθηνών.

Η παρουσία
κάθε πατριώτου άποτελεί
Ύποχρέωσιν Ίερών.

πειθαρχείτε εις εκείνους οι όποιοι παρουσιάζονται μέσα εις τον κύκλον σας και εις την έργασίαν σας, ως ικανότεροι. Πρέπει να έχετε τα θάρρος να άναγνωρίσετε την άξίαν και να πειθαρχείτε εις αυτήν. "Αν βρεθήτε δεκα έως δεκαπέντε από σας σε μια δάρκα σε θάλασσα τρικυμισμένη, φουρτουμισμένη και εν άκόμη είθε μεγάλοι και σπουδαίοι ενώ ένας από σας είναι άπλοῦς ναύτης, ποιόν θ' άκούσετε εκείνην την στιγμήν που ή βάρκα σας θα κινδυνεύη να πνιγη και σε ποιόν θα πειθαρχήσετε; Εις τον ναύτην! Και γιατί; Διότι θ' άναγνωρίσετε ότι εκείνην την στιγμήν είναι ο ικανότερος από σας όλος, για την περίπτωση εις την όποιαν εύρέθηκε. "Ετσι λοιπόν και εις την ζωήν σας, εάν οι περιστάσεις της ζωής σας σας ρίζουν εις μίαν ανάγκην, όσην αξίαν και αν έχετε εις τον έαυτον σας, άναγνωρίζετε μέσα σας, ότι ένας από σας είναι ο καλύτερος να σας οδηγήση, έστω και κατώτερος από σας εις την σπουδήν, άλλα ικανότερος εις την ανάγκην, θα ύποταχθήτε εις αυτόν. Γιατί αν δεν ύποταχθήτε, θα κάμετε την μεγαλυτέραν άνοσίαν της ζωής σας. Αυτό λέγεται πειθαρχία. Πειθαρχία δεν θα πη ότι έπειδη εγώ ναμίζω τον έαυτόν μου καλύτερον από τους άλλους, άρα θα τους επιβλήθω. Πειθαρχία είναι, όταν όλοι σας άναγνωρίζετε, ότι, όταν ένας άνθρωπος μπορεί να σας οδηγήση καλύτερα, τότε θα πνίζετε μέσα σας κάθε άλλο άσθημα και θα ύποταχθήτε εις αυτόν. Αυτό είναι ή πειθαρχία και πρέπει να το καταλάβετε όλοι σας. Και εις αυτήν την πειθαρχία θα άσκηθήτε μέσα εις τον 'Οργανισμόν της Νεολαίας και αυτός είναι ο δρόμος που σας καλούμεν να μäs άκολουθήσετε. "Οχι μόνάχα εις το μέλλον, άλλα και για το παρόν. "Οχι μόνον για σας, άλλα και για μäs. Το Έθνος μας έχει ανάγκην θερμότητος και ήλιου δια να ζήση. Αυτό το Έθνος, το όποιον έπέρασε τόσες κακοτυχίες, που έπέρασε από τόσες πικρίες και άπογοητεύσεις. Για να ζήσουν και αυτές οι αίκογένειες έχουν ανάγκην από θερμότητα και από ήλιον. Και αυτήν την θερμότητα και αυτόν τον ήλιον δεν μπορεί να τον δώση κανείς άλλος παρά Σύ, Νεολαία, και ως άτομον και ως σύνολον.

Φέρτε την χαρά και την ζωή, την αισιοδοξία και τον ένθουσιασμόν μέσα εις τα σπιτία σας, ως άτομα. Δεν είναι μικρόν πράγμα αυτό, μέσα εις τους γονείς σας και τους μεγαλυτέρους άδελφούς σας, να φέρετε την χαρά και την έλπίδα. Και ως σύνολον, ως περνάτε από τους δρόμους των πόλεων της Έλλάδος και των χωριών της με το μέτωπον ύψηλά, με το σώμα εύθυμένον, με την χαρά εις τα πρόσωπα και με στρατιωτικό ρυθμό, ΓΙΑ ΝΑ ΔΕΙΧΝΕΤΕ ΕΙΣ ΤΟ ΕΘΝΟΣ ΠΟΙΑ ΕΙΝΕ Η ΙΣΧΥΣ ΤΟΥ ΚΑΙ Η ΔΥΝΑΜΙΣ ΑΥΤΟΥ. Και θα δήτε και τους μεγαλυτέρους από σας να ένθουσιασθούν μαζί σας. Θα δήτε τους διαστακτικούς να παρասυρθούν και να σας άκολουθήσουν και θα πάρετε σεις την πρωτοπαρίαν του Έθνους βαδίζοντες προς τα εμπρός. Θα δώσετε την φλόγα σας εις όλον το Έθνος και θα γεμίσετε την ψυχην όλων των Έλλήνων με τον ένθουσιασμόν τον ήδικόν σας. Και εάν θα ύπάρξουν μερικοί παλαιοι καθυστερημένοι, που δεν θέλουν να ίδου την αλήθειαν, που θέλουν να γκρινιάζουν διαρκώς με τον έαυτον τους και με το σύνολον, αν θα ύπάρξουν και μερικοί, που δεν μπορούν να εύρουν άλλον σκοπόν για την ζωήν των παρά να κάθονται και με τις αιώνιες έπικρίσεις των να μαγαρίζουν το έργον των άλλων, χωρίς αυτοί να κάμουν τίποτε, ως τους αφήσετε πίσω και ενώ ή μεγάλη φάλαγγ του Έθνους θα άνεβαίνη στα ύψη, αυτοί θα μείνουν εις τα βάθη, έως ότου να έλθη το κύμα και να τους σαρώση ως άχρηστα και έπιβλαβή άπορρίματα.

Ἐπὶ τέσσαρα ἔτη προετοίμαζε τὸ Ἔθνος ἠθικῶς, ψυχικῶς καὶ ὕλικῶς διὰ νὰ τὸ καταστήσῃ ἱκανόν, ὥστε τὴν κρίσιμον στιγμήν νὰ δύναται νὰ ἀγωνισθῇ διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος. Ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωσε τὴν χαρὰν νὰ ἰδῇ τὸ ἔργον του ὠλοκληρωμένον τὴν 28ην Ὀκτωβρίου 1940. Οἱ στρατιῶται, ποὺ ἐξώρμησαν διατρέχοντες τὰ αἵματοβαμμένα βουνά, ἐκινουῦντο ἀπὸ αὐτόν, διότι αὐτὸς τοὺς ἔδωσε τὴν συνείδησιν τοῦ πατριωτισμοῦ, τοὺς ἐτόνωσε τὸ ἐθνικὸν φρόνημα καὶ τοὺς ἐξύψωσε τὴν Ἑλληνικὴν ὑπερηφάνειαν.

ΤΑ ΔΙΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ Ι. ΜΕΤΑΞΑ

«Πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν,

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως σὰς ἀνῆγγειλε πρὸ ὀλίγου ὑπὰ ποίους ὄρους ἠναγκάσθημεν νὰ κατέλθωμεν εἰς πόλεμον κατὰ τῆς Ἰταλίας, ἐπιβουλευθείσης τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὴν μεγάλην αὐτὴν στιγμήν εἶμαι βέβαιος, ὅτι κάθε Ἕλληνας καὶ κάθε Ἑλληνίς θὰ ἐκτελέσουν τὸ καθήκον των μέχρι τέλους καὶ θὰ φανοῦν ἀντάξιοι τῆς ἐνδόξου ἡμῶν ἱστορίας.

Μὲ πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὰ πεπρωμένα τῆς φυλῆς, τὸ Ἔθνος σύσσωμον καὶ πειθαρχοῦν ὡς εἰς ἀνθρώπος θὰ ἀγωνισθῇ ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἐστίων μέχρι τῆς τελικῆς νίκης.

Ἐν τοῖς Ἀνακτόροις τῶν Ἀθηνῶν, τῆ 28ῃ Ὀκτωβρίου 1940.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β'»

«Πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν,

Ἡ στιγμή ἐπέστη ποὺ θὰ ἀγωνισθῶμεν διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος, τὴν ἀκεραιότητα καὶ τὴν τιμὴν τῆς. Μολονότι ἐτηρήσαμεν τὴν πλέον αὐστηρὰν οὐδετερότητα καὶ ἴσιν πρὸς ὅλους, ἡ Ἰταλία, μὴ ἀναγνωρίζουσα εἰς ἡμᾶς τὸ δικαίωμα νὰ ζῶμεν ὡς ἐλεύθεροι Ἕλληνες, μοῦ ἐζήτησε σήμερον τὴν 3ην πρωϊνὴν τὴν παράδοσιν τμημάτων τοῦ ἐθνικοῦ ἐδάφους, κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῆς βούλησιν καὶ ὅτι, πρὸς κατάληψιν αὐτῶν ἢ κινήσιν τῶν στρατευμάτων τῆς θὰ ἤρχιζε τὴν 3ην πρωϊνὴν. Ἀπήτησα εἰς τὸν Ἰταλὸν πρέσβιν ὅτι θεωρῶ καὶ τὸ αἴτημα αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ καὶ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον γίνεται τοῦτο, ὡς κήρυξιν πολέμου τῆς Ἰταλίας κατὰ τῆς Ἑλλάδος.

Ἐτῶρα θὰ ἀποδείξωμεν ἐὰν πράγματι εἴμεθα ἄξιοι τῶν προγόνων μας καὶ τῆς ἐλευθερίας, τὴν ὁποῖαν μᾶς ἐξησφάλισαν οἱ προπάτορές μας. Ὁλον τὸ Ἔθνος ἄς ἐγερθῇ σύσσωμον. Ἀγωνισθῆτε διὰ τὴν πατρίδα, τὰς γυναῖκας, τὰ παιδιά σας καὶ τὰς ἱεράς μας παραδόσεις. Νῦν ὑπὲρ πάντων ὁ ἀγών.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ»

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ

«Εἰς τὸ τέλος τῆς πρώτης ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποῖαν μὲ τὰ χαλύβδινα στήθη σας προησιόσατε τὸ ἱερὸν ἔδαφος καὶ τὴν τιμὴν τῆς Πατρίδος, σὰς ἀπευθύνω τὸν θερμότερόν μου χαιρετισμόν.

Ὀλόκληρον τὸ Ἔθνος, ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου ἀρχοντος μέχρι τοῦ τελευταίου πολίτου, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιά, σὰς σκέπτονται μὲ στοργὴν καὶ μὲ ὑπερηφάνειαν καὶ αἰ εὐχαί των, μαζί μὲ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, σὰς παρακολουθοῦν. Σκεφθῆτε ὅτι σὰς ἔλαχεν ὁ ἐνδοξὸς κλήρος νὰ γράψετε τὸ ὄνομά σας εἰς τὰς χρυσᾶς δέλτους τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, κοντὰ εἰς τὰ ὀνόματα τῶν μαραθωνομάχων, τῶν μεσαιωνικῶν μας ἀκριτῶν καὶ τῶν ἡρώων τοῦ 1821 καὶ τῶν ἄλλων νικηφόρων πολέμων μας. Ἀ-

πὸ τὰ ἰδικὰ σας χέρια σφυρηλατεῖται σήμερον μία Ἑλλὰς ἀκόμη ὠραιότερα, ἀκόμη λαμπρότερα ἀπὸ τὴν σημερινὴν, ποὺ θὰ θαμβώσῃ καὶ πάλιν ὀλόκληρον τὸν κόσμον. Ὀλόκληρος ὁ πολιτισμένος κόσμος ἀτενίζει πρὸς σὰς ΚΑΙ ΕΙΜΑΙ Εἰς ΘΕΣΙΝ ΝΑ ΣΑΣ ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΩ ΟΤΙ Εἰς ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΔΕΝ ΘΑ ΜΕΙΝΗ Ἡ ΕΛΛΑΣ ΜΟΝΗ.

Ἐμπρός, στρατιῶται τῆς Ἑλλάδος, μὲ τὸ ἴδιον πάντοτε θάρρος, μὲ τὴν ἰδίαν καὶ ἀδάμαστον θέλησιν. ΣΥΝΤΡΙΨΑΤΕ ΤΟΝ ΕΧΘΡΟΝ, ὁ ὁποῖος ἐτόλμησε νὰ θίξῃ τὴν τιμὴν τῆς χώρας μας. Ἡ ΝΙΚΗ ΕἶΝΑΙ ΜΑΖΙ ΣΑΣ, ἡ δόξα σας περιμένει.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ»

ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΔΙΑΤΑΓΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΤΟΛΟΝ

Πρὸς τὸν Στρατόν,

Ἀναλαμβάνων τὴν Ἀρχηγίαν τοῦ Στρατοῦ καλῶ τοὺς ἀξιωματικούς καὶ ὀπλίτας τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὑψίστου πρὸς τὴν πατρίδα καθήκοντος μὲ τὴν μεγαλύτεραν αὐταπάρησιν καὶ σταθερότητα. Οὐδεὶς πρέπει νὰ ὑστερήσῃ. Ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἀγῶνος τὸν ὁποῖον μᾶς ἐπέβαλεν ὁ ἀχαλίνωτος ἰμπεριαλισμὸς μιᾶς μεγάλης Δυνάμεως, ἡ ὁποία οὐδὲν εἶχε ποτὲ νὰ φοβηθῇ ἀπὸ ἡμᾶς, εἶναι ἡ δικαιοτέρα ὑπόθεσις τὴν ὁποῖαν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπερασπισθῇ εἰς στρατός. Πρόκειται περὶ ἀγῶνος ὑπάρξεως, νὰ πολεμήσωμεν μὲ πείσμα, μὲ ἀδάμαστον ἐγκαρτέρησιν, μὲ ἀμείωτον μέχρι τελευταίας πνοῆς ἐνεργητικότητα. Ἐχω ἀκράδαντον τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς θὰ γράψῃ νέας λαμπρὰς σελίδας εἰς τὴν ἐνδοξὴν ἱστορίαν τοῦ Ἑθνους. Μὴ ἀμφιβάλλετε ὅτι τελικῶς θὰ ἐπικρατήσωμεν. Μὲ τὴν βοήθειαν καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς εὐχὰς ποῦ Ἑθνους, Ἑλληνες ἀξιωματικοὶ καὶ ὀπλίται, φανήτε ἡρώες.

Ἡ παρούσα νὰ κοινοποιηθῇ εἰς ἅπαντας τοὺς ἀξιωματικούς καὶ ὀπλίτας.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 28ῃ Ὀκτωβρίου 1940.

Ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Στρατοῦ

Α. ΠΑΠΑΓΟΣ, Ἀντισπράττης

★

Πρὸς τὸ Β. Ναυτικόν,

Ἀπὸ τῆς 3ης πρωϊνῆς σήμερον εὐρισκόμεθα εἰς πόλεμον πρὸς τὴν Ἰταλίαν, ἥτις ἐπεβουλεύθη τὴν ἀνεξαρτησίαν μας, τὴν ὁποῖαν μᾶς ἐχάρισαν οἱ ἡρώες τοῦ 1821 καὶ ἐσπερέωσα τὸ αἷμα πολλῶν γενεῶν.

Πέποιθα ὅτι πάντες οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Βασιλικὸν Ναυτικόν, ἀπὸ τοῦ Ναυάρχου μέχρι τοῦ τελευταίου ναύτου, θέλουσιν ἐκτελέσει τὸ καθήκον των μετὰ θάρρους καὶ αὐτοθυσίας, ἀκολουθοῦντες πιστῶς τὰς παραδόσεις τοῦ ἐνδόξου ναυτικοῦ μας, τὸ ὁποῖον δὲν ἐνίκηθη ποτέ.

Ἐμβλημα μᾶς ἔστω ἡ περιφρόνησις τοῦ θανάτου! Νικά μόνον ἐκεῖνος, ποῦ δὲν φοβεῖται τὸν θάνατον! Ὁ Θεὸς μαζί μας».

Υφ. υπουργὸς Ναυτικῶν,
ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ